

PROEFSTATION VOOR DE AKKER- EN WEIDEBOUW
WAGENINGEN

VERSLAG VAN HET PROEFBEDRIJF "VREDEPEEL" OVER 1962/1963

Technische en bedrijfseconomische resultaten

J. van Eldik
en
C.M. Huys

Niet voor publikatie bestemd

1. The first part of the document is a list of the names of the persons who have been appointed to the various offices of the city of New York.

2. The second part of the document is a list of the names of the persons who have been appointed to the various offices of the city of New York.

3. The third part of the document is a list of the names of the persons who have been appointed to the various offices of the city of New York.

4. The fourth part of the document is a list of the names of the persons who have been appointed to the various offices of the city of New York.

5. The fifth part of the document is a list of the names of the persons who have been appointed to the various offices of the city of New York.

INHOUDSOPGAVE

	Blz.
I. Inleiding	5
II. De weersomstandigheden	6
III. Berekening	8
IV. Grondwaterstanden en infiltratie	9
V. Grondgebruik	10
VI. Bodemvruchtbaarheid en bemesting	11
VII. Akkerbouwgewassen	12
VIII. Technische aspecten van de rundveehouderij en de grasland-exploitatie	15
IX. Totaal financieel resultaat	19
X. Resultatenvergelijking van de drie boerderijen	21
XI. Vergelijking van opbrengsten en saldi van marktbaar gewassen	23
XII. Resultaten rundveehouderij	25
XIII. Resultaten varkens- en pluimveehouderij	26
XIV. De niet toegerekende kosten	28
XV. Vergelijking met andere bedrijven	30
XVI. Samenvatting en conclusies	33

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

I. INLEIDING

Het vijfde jaar van onderzoek op het proefbedrijf "Vredepeel" is afgesloten. Dit jaar werd, evenals dit met de meeste voorgaande jaren het geval was, gekenmerkt door een aantal bijzondere omstandigheden. In de eerste plaats betrof dit het weer, dat sterk afweek van normaal. De temperaturen in de zomer van 1962 waren veel lager dan gewoonlijk, terwijl de winter, die erop volgde, uitzonderlijk streng en lang van duur was.

In de tweede plaats moeten de moeilijkheden met de varkenshouderij worden genoemd. Enerzijds werden de resultaten ongunstig beïnvloed door de slechte prijzen, terwijl anderzijds de hokken geruime tijd leeg hebben gestaan als gevolg van mond- en klauwzeer.

Het bedrijfsplan was gelijk aan dat van het vorige jaar. Dit jaar werkten, behalve de bedrijfsleider, op het bedrijf nog vier arbeidskrachten. In april 1963 werd de arbeidsbezetting met één man ingekrompen.

De gewassen hebben weinig behoefte gehad aan beregening en infiltratie. Alleen het grasland en de gerst zijn beregend. Dit jaar zijn er dan ook geen belangrijke verschillen, als gevolg van de waterbeheersing, opgetreden.

De indeling van dit verslag is nagenoeg gelijk aan die van voorgaande jaren. Voor een overzicht van de voorgeschiedenis van het bedrijf wordt verwezen naar de voorgaande verslagen.

II. DE WEERSOMSTANDIGHEDEN

Na de vrij zachte winter van 1961/1962 volgde een koud voorjaar en een koude zomer. In maart 1962 was de temperatuur gemiddeld overdag $3,5^{\circ}\text{C}$ lager dan normaal. Van april tot en met september was de temperatuur overdag slechts $14,1^{\circ}\text{C}$, tegenover $16,3^{\circ}\text{C}$ normaal.

De hoeveelheid neerslag in het groeiseizoen was te Gemert iets groter dan normaal. Op het proefbedrijf viel minder neerslag dan gemiddeld te Gemert. In vier van de vijf proefjaren werd dit geconstateerd. Gemiddeld over de vijf onderzoekjaren bedroeg de hoeveelheid neerslag van april tot en met september op het proefbedrijf 335 mm en te Gemert 366 mm.

In de zomer van 1962 viel er alleen in de maand juni zeer weinig neerslag. Door de lage temperatuur was echter de vochtbehoefte van de gewassen gering.

In tabel 1 wordt een overzicht gegeven van de temperatuur en de neerslag in de afgelopen onderzoekjaren.

Tabel 1. Temperatuur ($^{\circ}\text{C}$) in Gemert en neerslag (mm) in Gemert en op de "Vredepeel"

Jaar	Gemert april t/m september		Neerslag "Vredepeel" april t/m september	Neerslag per jaar	
	temp. $^{\circ}\text{C}$	neerslag mm		Gemert	"Vredepeel"
1958	15,6	403	372	785	692
1959	17,7	178	172	470	413
1960	15,5	436	445	950	924
1961	16,0	448	368	897	797
1962	14,1	363	320	703	623
Gem. 1930-1960	16,3	359		702	

Uit tabel 1 blijkt dat, behalve 1959, alle onderzoekjaren kouder en natter waren dan normaal. Dit wijst erop dat ten aanzien van het effect van berekening op lange termijn, op basis van het tot nu toe gedane onderzoek nog niet te snel conclusies mogen worden getrokken.

Verder valt het op dat de hoeveelheid neerslag op de "Vredepeel" in alle jaren kleiner is dan te Gemert. Gemiddeld is dit verschil zelfs vrij groot. Gemiddeld over 5 jaren was het jaartotaal op de "Vredepeel" 71 mm lager dan dat te Gemert, terwijl het verschil in het groeiseizoen (april t/m september) 30 mm bedroeg. Daar de meetmethode en de apparatuur in beide gevallen gelijk waren, mag worden aangenomen dat de gemeten neerslagverschillen reëel zijn.

Een nog beter inzicht in de natuurlijke vochtvoorziening tijdens de onderzoekjaren wordt verkregen uit berekeningen van ir. C. Baars, waarbij voor gronden met verschillend vochthoudend vermogen over een lange reeks van jaren (1911 t/m 1962) voor een aantal gewassen het vochttekort is becijferd. Ook hieruit blijkt dat, behalve in 1959, in alle onderzoekjaren het vochttekort kleiner was dan normaal, zoals in tabel 2 (voor grasland) wordt weergegeven.

Tabel 2. Frequentieverdeling van vochttekorten op grasland op gronden met max. 90 mm opneembaar water in Z.O.-Nederland en onderzoekjaren "Vredepeel" ($E_p = 0,8 E_o$, max. uitdroging 80 %)

Vochttekort in mm	Aantal jaren in procenten	Vochttekort in de jaren van onderzoek "Vredepeel"
0 - 40	26 ¹⁾	1958 met 34 mm; 1961 met 3 mm
40 - 80	29	1960 met 55 mm; 1962 met 42 mm
80 - 120	27	
120 - 160	6	
160 - 200	4	
200 - 240	3	
240 - 280	2	
280	3	1959 met 331 mm
	—	
	100	

Het gemiddelde vochttekort van de lange jaarreeks bedroeg 86 mm. In vier van de vijf onderzoekjaren is dus het vochttekort aanmerkelijk kleiner geweest dan normaal, terwijl de zomer van 1959 extreem droog was.

1) In 8 % van dit aantal jaren was er een vochtoverschot.

III. BEREGENING

In 1962 werden alleen het grasland en de gerst beregend. In juni is op het grasland twee keer 20 mm sproeiwater toegediend en op de gerst één keer 20 mm. Op 9 en 10 juli werd op perceel 5 (gras) nog eens 20 mm beregend. Uit de berekening van ir. C. Baars blijkt dat, wanneer we ons baseren op de gegevens van Gemert, het vochttekort van grasland in 1962 ruim 40 mm bedroeg. De hoeveelheid neerslag was echter op de "Vredepeel" in het groeiseizoen ongeveer 40 mm kleiner dan in Gemert, zodat een grotere sproeiwatergift dan de hierboven genoemd, zou kunnen worden verwacht. Dat dit niet nodig geweest is, moet waarschijnlijk in hoofdzaak aan de grondwaterstand en de capillaire stijghoogte worden toegeschreven. De gemiddelde grondwaterstand op de beregeningsboerderij was de hele maand mei hoger dan 80 cm onder maaiveld, zodat vermoedelijk begin juni nog voldoende watertoevoer uit de ondergrond plaatsvond.

Omdat reeds enige jaren achter elkaar de indruk wordt verkregen dat de vochttekorten in werkelijkheid kleiner zijn dan zonder met het grondwater rekening te houden, werd becijferd, zal in de komende zomer hieraan extra aandacht worden besteed. De bedoeling is om van de verschillende gewassen de bewortelingsdiepte na te gaan, terwijl dan tevens op verschillende diepte grondmonsters zullen worden genomen voor de bepaling van het vochtgehalte.

In de winter van 1962/1963 zijn in de ondergrondse leiding van de regeninstallatie 10 lekken ontstaan. Deze lekken werden gevonden op plaatsen waar de buizen aan elkaar waren gelijmd en dan meestal daar, waar de leiding minder diep in de grond lag (ca. 40 à 50 cm). Om de lekken te dichten moest in totaal 60 m leiding worden bloot gegraven. Het bleek dat de buizen niet waren gebarsten, maar dat de lijm op een aantal plaatsen had losgelaten. De kosten van de berekening waren als volgt (zie ook bijlage 27).

Tabel 3. Kosten van de berekening in 1962 in guldens

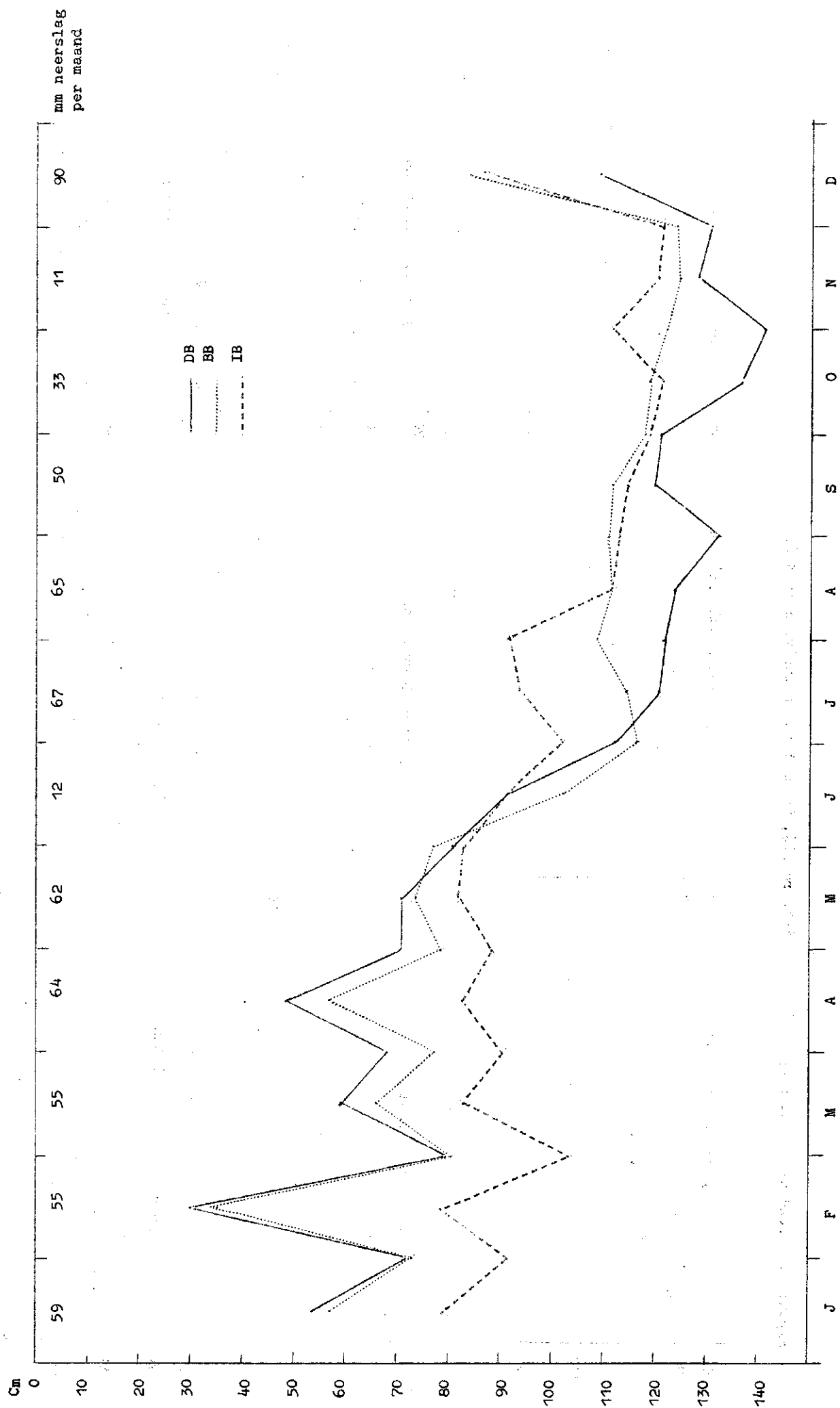
	Totaal	Per ha cultuurgrond
Investering	<u>13 257</u>	<u>1 096</u>
Afschrijving	1 004	83
Rente	396	33
Elektrische stroom	98	8
Totale kosten ¹⁾	1 498	124

Aan de berekening zijn in het boekjaar 1962/1963 68 manuren besteed, hetgeen, gerekend tegen het gemiddelde uurloon, op 200 gulden kan worden gesteld. Per ha per keer beregenen, betekent dit 6 manuren of 18 gulden. Dit is zeer hoog omdat hierin ook nog een aantal uren begrepen zijn, die besteed zijn aan het opgraven van de stukgevroren leidingen. Trekken we deze eraf, dan blijven er nog 5 manuren per ha per keer over, hetgeen echter nog twee keer zo hoog is als normaal. De arbeidsbehoefte per ha is echter groter, naarmate er minder beregend wordt. Er is namelijk altijd een constante hoeveelheid arbeid nodig voor het transport van de buizen naar en van het land in het voorjaar en in de herfst, voor het aftappen van de ondergrondse hoofdleiding in de herfst e.d.

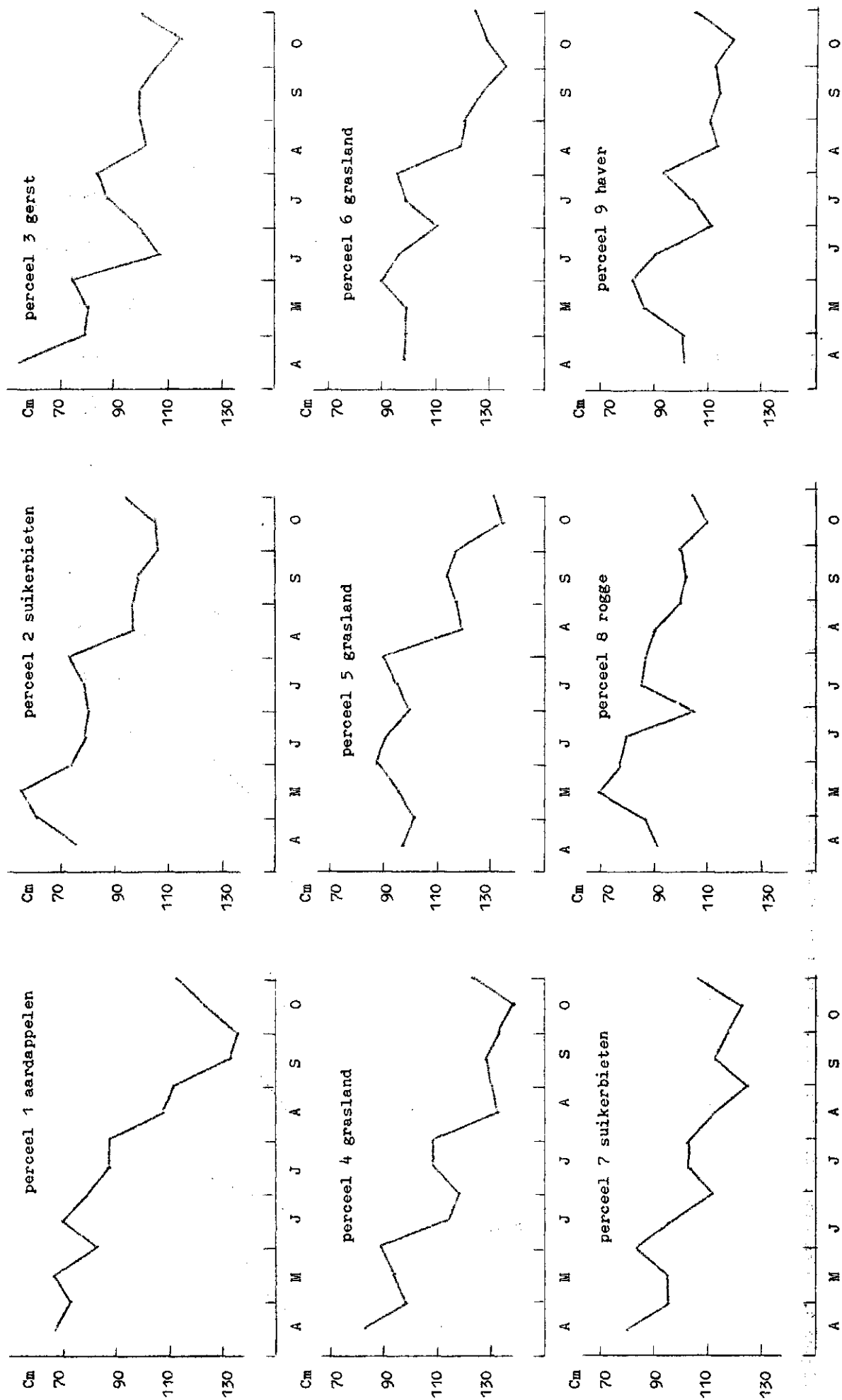
De kosten van elektrische stroom bedroegen f 8,75 per ha per keer (20 mm) of ruim 4 cent per m³ water.

1) De reparatiekosten van de stukgevroren leidingen hebben betrekking op dit boekjaar, maar worden in het volgende verslag opgenomen, daar ze na 1 mei zijn betaald.

Figuur 1. Grondwaterstanden in 1962, in cm beneden maaiveld (2 keer per maand) en neerslag in mm per maand in 1962

Figuur 2. Grondwaterstanden op de infiltratieboerderij, in cm beneden maaiveld in 1962

IV. GRONDWATERSTANDEN EN INFILTRATIE

De gemiddelde grondwaterstanden in de zomer en in de winter zijn weergegeven in tabel 4. Hierin is de zomerwaterstand het gemiddelde van de maanden juni, juli en augustus en de winterwaterstand het gemiddelde van de maanden december, januari en februari.

Tabel 4. Grondwaterstanden in zomer en winter, in cm beneden maaiveld

	DB	BB	IB
Winter 1961/1962	66	72	94
Zomer 1962	117	111	101

In de winter is de grondwaterstand op de IB weer aanzienlijk lager geweest dan op de twee andere boerderijen. Als ontwateringssysteem functioneert de drainage ieder jaar goed. Overigens kan niet worden gezegd dat hierdoor dit jaar vroeger dan op de andere boerderijen kon worden gezaaid.

Op de DB en BB was de grondwaterstand in de zomer gemiddeld 40 - 50 cm lager dan in de winter. Tot eind mei bleef de grondwaterstand op deze boerderijen echter hoger dan 80 cm - m.v., zodat hier in de zomer nog wel invloed van het grondwater in de wortelzone geweest zal zijn.

Ofschoon op de IB geen zichtbare droogteschade is opgetreden, bleek het in juni toch weer moeilijk om de grondwaterstand op het gewenste peil te houden. Vanaf 8 juni stond de infiltratiesloot op het maximale peil en werd, behalve op de percelen 1, 2, 3 op alle percelen geïnfiltreerd. Vanaf 14 juni werd ook op de percelen 1, 2 en 3 water ingelaten. In augustus werd het slootpeil 15 cm verlaagd en werd de infiltratie op de graanpercelen stopgezet.

Over de problemen, die zich bij de infiltratie nog voordoen, zal nog nader worden gerapporteerd door het I.C.W.

Het verloop van de grondwaterstanden is weergegeven in de figuren 1 en 2.

V. GRONDGEBRUIK

In 1962 werd hetzelfde bouwplan uitgevoerd als het jaar daarvoor. De kavels zijn op alle drie boerderijen ingedeeld in 9 percelen, waarvan op elke boerderij drie percelen uit grasland bestaan. Jaarlijks wordt er een perceel grasland gescheurd. Het bouwplan op de DB verschilde in zoverre van dat op de BB en IB, dat op perceel 2 van de DB rogge werd verbouwd, terwijl op perceel 2 van de BB en IB suikerbieten werden geteeld. Op de BB en IB werd de grond als volgt gebruikt.

Perceel	ha	Gewas	Nagewas
1	1,00	aardappelen	-
2	1,40	suikerbieten	-
3	1,40	gerst	-
4	1,40	grasland	-
5	1,40	grasland	-
6	1,40	grasland	-
7	1,40	suikerbieten	-
8	1,40	rogge	stoppelknollen
9	1,40	haver	-

Op de DB werden de stoppelknollen verbouwd na de rogge op perceel 2.

De vruchtwisseling wordt uitgevoerd in bovenstaande volgorde. Op perceel 1 komen dus achtereenvolgens aardappelen, suikerbieten, gerst, grasland enz.

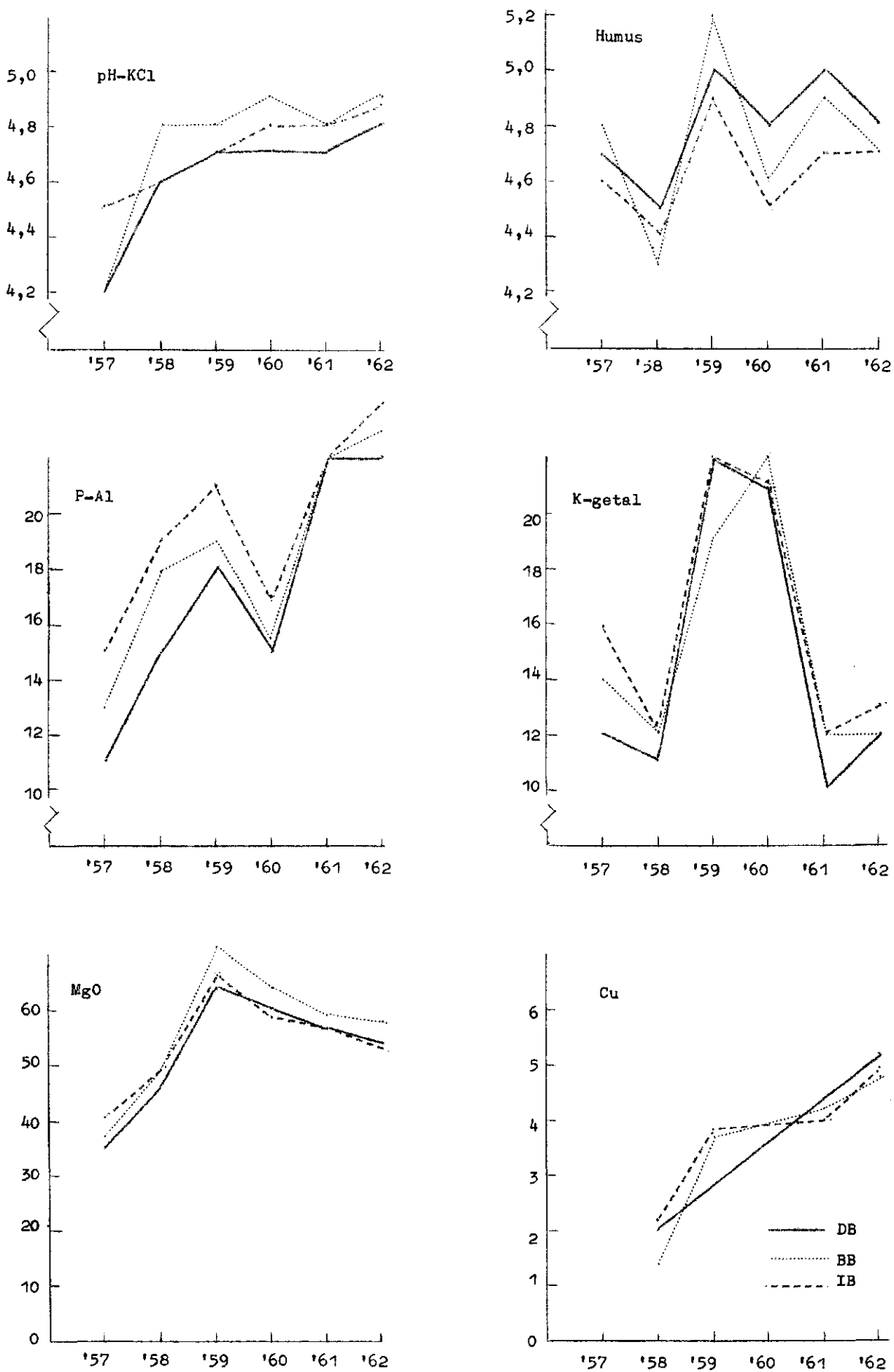
In tabel 5 wordt een overzicht gegeven van het grondgebruik per boerderij (in ha).

Tabel 5. Grondgebruik in ha

	DB	BB	IB
Grasland	4,40	4,20	4,30
Aardappelen	1,00	0,90	1,00
Suikerbieten	1,40	2,80	2,80
Granen	5,40	4,20	4,20
Totaal cultuurground	12,20	12,10	12,30
Stoppelknollen	1,30	1,30	1,30
Miervan ondergepleegd	-	0,65	0,50

Figuur 3. Resultaten van het grondonderzoek

VI. BODEMVRUCHTBAARHEID EN BEMESTING

De resultaten van het grondonderzoek in 1962 werden grotendeels reeds vermeld in het vorige rapport. In figuur 3 worden de gemiddelde waarden per boerderij over zes jaren grafisch weergegeven. Hieruit blijkt het volgende.

De pH is door de verschillende bekalkingen flink omhoog gegaan en is nu op een niveau gekomen (4,8 - 4,9) dat, behalve misschien op nog enkele percelen, bekalking verder achterwege kan blijven.

Wat het humusgehalte betreft, is het opvallend dat dit van jaar tot jaar zo sterk varieert. Vermoedelijk moeten deze verschillen echter grotendeels worden toegeschreven aan normale afwijkingen bij de huidige bepalingsmethode. Ondanks de schommelingen kan uit de figuur worden geconcludeerd dat het humusgehalte in de loop der jaren niet is gedaald.

De fosfaattoestand is in de loop der jaren aanmerkelijk verbeterd. Ook hierdoor wordt een normaal peil van P-Al 30 - 40 steeds dichterbij benaderd. Overigens mag op de fosfaatgift voorlopig nog niet worden bezuinigd. Onverklaarbaar is thans nog de daling van het P-Al-getal in 1960.

Het kaligetal vertoont grote schommelingen. Deze kunnen echter in hoofdzaak aan de weersomstandigheden worden toegeschreven. Vooral het hoge K-getal dat in de herfst van 1959 werd gevonden is verklaarbaar, doordat in de droge zomer van dat jaar geen kali is uitgespoeld. Het hoge K-getal van 1960 is minder goed verklaarbaar, omdat de hoeveelheid neerslag toen, ofschoon in het voorjaar gering, in de nazomer erg groot is geweest.

De magnesiumtoestand van de grond is goed. Het MgO-gehalte is zelfs vrij hoog, ofschoon het de laatste jaren weer iets dalende is.

Door regelmatige bemesting met koperslakkenbloem vertoont het Cu-gehalte een duidelijke stijging. Ook hierdoor is nu een redelijk niveau bereikt.

In 1962 werd voor het eerst bij het grondonderzoek het kobaltgehalte bepaald. Daar dit van invloed kan zijn op de gezondheidstoestand en de melkproduktie van het vee, werd het Co-gehalte alleen van de graslandpercelen bepaald. Het bleek aan de lage kant te liggen, nl. gemiddeld op de DB 0,11, op de BB 0,12 en op de IB ook 0,12 mg per kg grond. Volgens de landelijke bemestingsadviesbasis moet dit tenminste 0,3 zijn. In 1963 is het grasland daarom bemest met kobaltsulfaat, tegen 2 kg per ha.

Evenals voorgaande jaren werd in het algemeen de gehele bemesting weer afgestemd op de resultaten van het grondonderzoek. Een aantal percelen met een lage pH werden nog bekalkt met ongeveer 1 000 kg poederkalk per ha. De stalmest werd aangewend op de aardappelen en de suikerbieten. Ook de gier werd hoofdzakelijk op het bouwland gebruikt.

Een volledig overzicht van de bemesting per gewas is gegeven in bijlage 7.

VII. AKKERBOUWGEWASSEN

Teeltbijzonderheden en opbrengsten

Over het geheel genomen hebben de akkerbouwgewassen in 1962 goede opbrengsten opgeleverd. Van de rogge en de haver was de opbrengst hoog, van de gerst en de aardappelen zeer hoog, doch van de suikerbieten laag. Tabel 6 geeft hiervan een overzicht.

Tabel 6. Opbrengsten in kg hoofdprodukt per ha in 1962

	DB	BB	IB	Gem.
Rogge	3 743	4 285	4 328	4 119
Gerst ¹⁾	4 929	4 839	4 429	4 732
Haver ¹⁾	4 500	3 082	4 473	4 018
Suikerbieten	36 100	36 300	34 500	35 600
Aardappelen	42 500	40 400	39 400	40 800

De rogge op de DB en de BB had in de winter vrij veel geleden van wateroverlast, hetgeen in de stand van het gewas gedurende de zomer goed te zien was. Op perceel 8 van de BB is zelfs nog een oppervlakte van 12 are omgeploegd, waarna er gerst is ingezaaid. De gemiddelde opbrengst van de rogge viel toch nog mee, vooral op de BB. Op de IB is in de rogge geen wateroverlast opgetreden. Gedurende de gehele zomer had het gewas een goede stand. Ofschoon tijdens de oogstperiode vrij veel neerslag is gevallen, werd de rogge op alle drie boerderijen bij gunstig weer goed droog bij elkaar gereden.

De gerst leek gedurende de zomer reeds een goed gewas te worden. Op 18 mei werd een onkruidbestrijding met DNOC toegepast. Vooral de gerst op de DB had een zeer goede stand. Pleksgewijs verkeerde dit gewas hier soms op de grens van verdroging. Op de DB werd op 20 augustus en op de BB en IB op 29 augustus gemaaidorst. Plaatselijk was de muur over de gelegeerde gerst heen gegroeid en hier en daar kwam er schot in het gewas voor. De vochtgehalten van de gemaaidorste gerst waren op de DB, BB en IB respectievelijk 17,5 %, 18,3 % en 19,8 %. De opbrengst op de IB was aanmerkelijk lager dan op de DB en BB. Mogelijk is dit veroorzaakt door het feit dat de percelen op de DB en BB in het voorjaar van 1962 nog een bekalking hebben gehad en het perceel op de IB niet. Verder was het perceel op de IB in het voorjaar erg nat, hetgeen ook een ongunstige invloed op de opbrengst kan hebben gehad.

De haver werd verbouwd op het achterste perceel dat aan het defensiekanaal is gelegen. Dit perceel is op de BB in het voorjaar meestal erg nat. Dit jaar moest door zware regenval de haver op dit perceel voor de helft opnieuw worden gezaaid. Op 21 mei werd op de BB een bespuiting tegen onkruid uitgevoerd met DNOC. De haver had slechts een matige stand; het opnieuw gezaaide bleef zelfs een slecht gewas. Over het hele perceel waren in het voorjaar stoppelknollen ondergeploegd. Ook op de BB was dit het geval en op de DB op de helft van het perceel. Op deze twee boerderijen stond de haver echter zeer goed. Op de DB

1) omgerekend op 17 % vocht.

stond, waar stoppelknollen waren ondergeploegd, zelfs een zeer zwaar gewas. Op de DB en IB was de haver op het laatst zwaar gelegerd. Op 28 en 30 augustus werd gemaaidorst en op de BB nog een gedeelte op 14 september.

Aardappelen werden verbouwd op perceel 1, bij de boerderij. Door het natte voorjaar kon pas tussen 2 en 9 mei gepoot worden. Gepoot werd Bintje, klasse B, op een rijenafstand van 62,5 cm, tegen 40 000 planten per ha. De stand van het gewas in de zomer was goed. Er werd zes keer gespoten tegen *Phytophthora*. Op 7 september werd het gewas doodgespoten. De aardappelen werden met de eigen verzamelrooier geroid op de DB tussen 25 en 29 september, op de BB tussen 1 en 6 oktober en op de IB tussen 19 en 24 september. De opbrengst was zeer hoog op alle drie boerderijen. Op de BB was echter het percentage uitschot bij het sorteren zeer groot. Afgeleverd kon worden van de DB 35 ton, van de BB 25 ton en van de IB 33 ton per ha. Het hoge uitschotpercentage werd veroorzaakt door zieke knollen, schurft en groeischeuren in de dikste aardappelen. Op het aardappelperceel op de BB was boven de normale bemesting nog een zware gift gier gegeven. Verder werden op de BB de aardappelen ongeveer 14 dagen later geroid dan op de andere boerderijen.

De suikerbieten vielen in 1962 erg tegen. Ofschoon de stand van dit gewas gedurende de zomer goed was, bleek de gemiddelde opbrengst echter laag te zijn. In het algemeen zal de lage temperatuur in de zomer de opbrengst ongunstig hebben beïnvloed. Tussen de percelen onderling kwamen echter opvallende opbrengstverschillen voor, zoals in tabel 7 is aangegeven.

Tabel 7. Opbrengsten bij suikerbieten, in kg per ha

Bedrijf	Perceel	Zaai-datum	Roidatum	Opbrengst kg netto	% suiker	Kg suiker	Voorvrucht	Tonnen stalmest	Gier x 1000 l
DB	7	26 - 4	26-10	36 109	16,7	6 039	gras	40	-
BB	7	13 - 4	12-10	39 500	15,9	6 278	gras	40	-
IB	7	12 - 4	22-10	40 100	16,1	6 456	gras	40	-
BB	2	27 - 4	5-11	32 624	17,4	5 560	aardap.	-	20
IB	2	28 - 4	26-11	29 444	17,4	5 120	aardap.	-	20

De opbrengst van de bieten op gescheurd grasland is aanmerkelijk hoger geweest dan de opbrengst van de bieten, verbouwd na aardappelen. Het suikergehalte was echter lager. Naast het voordeel van de ondergeploegde zode kunnen nog andere factoren hierbij een rol hebben gespeeld, zoals het verschil in zaaitijd. Perceel 7 is verder bemest met 40 ton stalmest en perceel 2 met 20 ton gier. Op perceel 2 is 100 kg kas meer gegeven dan op perceel 7. Het is de vraag of het verschil tussen de stalmest en de gier met deze 100 kg kas volledig is genivelleerd. Overigens werd op perceel 2 in twee voorgaande jaren stalmest gegeven. Verder is op perceel 2 van de BB en IB vóór de opkomst van de bieten een bespuiting met Prebetox tegen onkruid uitgevoerd (15 kg per ha). Op de percelen nr. 7 gebeurde dit niet. Verder moet nog worden gedacht aan rasverschillen. Op perceel 7 van BB en IB werd Trirave verbouwd; op de percelen 2 stond KWP en HSP, terwijl op perceel 7 van de DB Trirave + KWP + HSP werden verbouwd. Hoewel de invloed van de ondergeploegde zode waarschijnlijk wel het grootst is geweest, mag het gemiddelde opbrengstverschil toch zeker niet alleen hieraan worden toegeschreven.

Op het gescheurde grasland waren tussen de percelen onderling ook nog belangrijke opbrengstverschillen te zien. Deze moeten in hoofdzaak worden toegeschreven aan de verschillen in zaaitijd. De op 12 april gezaaide bieten brachten 4 ton per ha meer op dan de bieten die 14 dagen later waren gezaaid.

Verder is er nog een opvallend verschil te zien tussen het suikergehalte van de bieten op het gescheurde grasland en dat van de bieten na aardappelen. Waardoor het hogere suikergehalte van de bieten na aardappelen kan zijn veroorzaakt is moeilijk te zeggen, waarschijnlijk is hierin de invloed van de rassen te zien. Trirave staat nl. bekend om zijn relatief laag suikergehalte. Maar het is ook mogelijk dat hierbij ook nog de graszode, de rooitijd en de bemesting van invloed zijn geweest.

De stand van de bieten was de hele zomer goed; het gewas op perceel 7 van de IB was zelfs zeer goed. De opkomst was op de DB aanvankelijk wat hol. De bieten werden opééngezet tussen 7 en 15 juni. Bij het doorhakken en dunnen zijn losse arbeidskrachten ingeschakeld. Alle percelen werden drie keer machinaal en een keer met de hand geschoffeld. Op de twee percelen (perceel 7 op BB en IB) die het vroegst waren gezaaid, kwamen vrij veel schieters voor. Het aantal schieters op de andere percelen was gering. Na de opkomst kwam op perceel 7 van de BB in lichte mate wat stuifschade voor. Op de DB hingen tijdens droge perioden (juni) de bladeren slap neer. Overigens was ook hier de stand goed, hoewel in de nazomer iets vergelingsziekte optrad.

De bieten werden grotendeels machinaal door eigen personeel met een gehuurde machine gerooid en voor de rest machinaal door een loonwerker. De suikerbietenkoppen en blad werden ten dele vers vervoederd; het grootste deel werd echter ingekuuld.

De stoppelknollen waarvan op elke boerderij 1,30 ha werd verbouwd, leverden een redelijk gewas. Hiervan werd op de BB 0,65 ha en op de IB 0,50 ha ondergeploegd.

VIII. TECHNISCHE ASPECTEN VAN DE RUNDVEEHOUDERIJ EN DE GRASLANDEXPLOITATIE

De rundveehouderij op het proefbedrijf vertoont gelukkig nog steeds duidelijke tekenen van vooruitgang, zowel kwalitatief als kwantitatief. De gemiddelde melkproduktie per koe was in 1962 lager dan in 1961, maar dit moet geheel worden toegeschreven aan verjonging van de veestapel. In 1961 was de melkveestapel gemiddeld 5 jaar en 9 maanden oud en in 1962 slechts 4 jaar en 2 maanden. Deze verjonging werd veroorzaakt door het opruimen van enkele oude koeien, die wegens gebreken niet meer konden worden aangehouden, en door de aankoop van zeven drachtige vaarzen aan het begin van de stalperiode. Deze vaarzen werden aangekocht, omdat er ruim voldoende ruwvoer was, terwijl de veeprijzen opdat moment relatief laag waren.

Een overzicht van de ontwikkeling van de rundveehouderij wordt gegeven in tabel 8.

Tabel 8. Kengetallen rundveehouderij

	1958	1959	1960	1961	1962
Ha grasland	8,20	12,60	13,00	12,90	12,90
Aantal melkkoeien	12	21	23	23	27
Grootvee-eenheden (GVE)	21	32	32	35	35
GVE per ha gras en voedergewassen	2,17	2,24	1,87	2,37	2,57
Kg N per ha grasland	118	218	205	278	310
Kg netto ZW per ha grasland	3240	3628	3826	4936	4836
Kg melk per koe per jaar	3599	3758	3393	3979	3725
Vetgehalte (in %)	3,69	3,60	3,68	3,52	3,63

Ofschoon het aantal omgerekende dieren (GVE) in 1962 even groot was als het jaar daarvoor nam het gemiddelde aantal melkkoeien met 4 stuks toe. Door de lage temperaturen in het voorjaar en in de zomer groeide er minder gras dan in 1961, hoewel er nog meer stikstof werd gestrooid.

Met het drachtig worden van de koeien werden geen bijzondere moeilijkheden ondervonden. Het efficiëntiegetal (dit is het totale aantal inseminaties gedeeld door het aantal drachtig geworden koeien) was ongeveer even hoog als het landelijke cijfer in 1962, dat 1,72 bedroeg. Tabel 9 geeft hiervan een overzicht.

Tabel 9. Berekening van het efficiëntiegetal van de tussen 1 mei 1962 en 1 mei 1963 geïnsemineerde dieren

Aantal inseminaties per dier	DB	Aantal dieren		
		BB	IB	Totaal
1	5	6	7	18
2	3	3	1	7
3	-	2	-	2
4	-	1	2	3
Drachtig geworden	8	12	8	28
Totaal aantal inseminaties	11	22	17	50
Efficiëntiegetal	1,38	1,83	2,13	1,79

Het is de vraag of aan de verschillen tussen de drie boerderijen veel waarde moet worden gehecht. Er zijn twee dieren niet drachtig geworden op de IB. Eén hiervan was een KS-koe van 15 jaar oud. Beide zijn verkocht.

In tabel 10 is te zien dat ook ten aanzien van de melkproduktie per koe in 1962 geen grote verschillen zijn opgetreden.

Tabel 10. Melkproduktie per koe in 1962

	DB	BB	IB	Gem.
Gem. leeftijd melkkoeien op 1-5-1963	4,3	4,3	4,1	4,2
Kg melk per koe	3795	3681	3698	3725
Vetgehalte in %	3,68	3,58	3,63	3,63
Kg melkvet per koe per jaar	140	132	133	135

De melkproduktie per koe volgens 25 afgesloten melklijsten van het proefbedrijf in de periode van 1 mei 1962 tot 1 mei 1963 was gemiddeld als volgt: Per koe 4163 kg melk met 3,65 % vet in 303 dagen. De gemiddelde leeftijd was 5,0 jaar en het aantal kg melkvet per jaar bedroeg 151 kg per koe. Deze gegevens, die altijd nog er zijn dan die uit de bedrijfseconomische boekhouding, waren echter ook lager dan in het vorig boekjaar.

Deze lagere produktie mag echter niet als een achteruitgang worden beschouwd. Uitgaande van een zelfde leeftijd van de dieren is zelfs de produktie per koe ten opzichte van vorig jaar gestegen. Op het proefbedrijf waren in 1961 de melkkoeien gemiddeld 5 jaar en 9 maanden en in 1962 gemiddeld 4 jaar en 2 maanden oud. De melkproduktie per koe bedroeg respectievelijk 3979 en 3725 kg; een produktiedaling dus van 254 kg per koe. Volgens de standaardkoegegevens is de produktie van een koe van 4,2 jaar slechts 90 % van die van een koe van 5,9 jaar. Omgerekend op een leeftijd van 4,2 jaar zou de produktie in 1961 en 1962 dus 3581 en 3725 kg per koe geweest zijn, hetgeen een stijging betekent van 144 kg per koe. De kosten aan krachtvoer lagen in 1962 per koe 32 gulden lager dan in 1961. Volgens gegevens van het C.B.S. was de produktie van de gehele Nederlandse veestapel in 1962 gemiddeld per koe 46 kg hoger dan in 1961.

Uit tabel 11 blijkt dat de kwaliteit van de melk op het proefbedrijf gunstig afsteekt tegen het streekgemiddelde. Bij vergelijking van de drie boerderijen onderling komt de IB zeer gunstig voor de dag.

Tabel 11. Kwaliteit van de melk in 1962 - 1963, in procenten van het totaal

Kwaliteits-klasse	DB	BB	IB	Gemiddeld	Melkfabriek Venray	Gem. Limburg en Oost-N.Brabant
1	65	65	77	69	57	57
2	23	12	19	18	16	22
3	12	23	4	13	27	21
Totaal	100	100	100	100	100	100

De ruwvoederpositie was in de herfst van 1962 zeer ruim, waarom besloten werd de veestapel zoveel mogelijk uit te breiden, althans voor zover de stalruimte dit toeliet. Dit werd des te aantrekkelijker omdat de vee prijzen relatief laag waren. Er werden 7 drachtige vaarzen aangekocht.

Nadat het vee vanaf 1 mei in de weide had gelopen, werd het op de DB op 30 oktober op stal gezet; op de BB en IB kwam het vee alleen 's nachts op stal. Na 15 november kwamen ze ook op deze bedrijven overdag niet meer buiten. Tot 28 december bestond het rantsoen uit stoppelknollen, verse suikerbietenkoppen en 4 à 5 kg hooi. Na 28 december werd gemiddeld per GVE het volgende per dag gevoerd.

20 kg maaikneuskuil
18 kg bietenkoppenkuil
5 kg aardappelen
5 kg hooi

In voederwaarde uitgedrukt, betekent dit per dier per dag 11,1 kg droge stof, 893 gram vre en 5140 gram ZW. Dit is voldoende voor een koe met een melkgift van ongeveer 9 kg per dag.

Wat de voederwaarde betreft, waren het hooi en het kuilvoer van matige kwaliteit. De suikerbietenkoppenkuil was weer evenals in voorgaande jaren eiwitrijk. In dit produkt is een verhouding vre : ZW van 1 : 8 normaal. Op het proefbedrijf werden de laatste drie jaren echter verhoudingen gevonden van 1 : 4,2 in 1960, 1 : 3 in 1961 en 1 : 4,5 in 1962. Hierbij was steeds het gehalte aan vre hoger en de ZW lager dan normaal. Wat hiervan de oorzaak is, is niet bekend.

Het grasland werd in 1962 weer op dezelfde wijze gebruikt als in 1961. Het aantal percelen bleef gelijk. Er werd echter 32 kg N per ha meer gestrooid dan in 1961, waarmee nu de N-gift op 310 kg per ha is gekomen.

Evenals voorgaande jaren werd op iedere boerderij weer een perceel grasland ingezaaid en een perceel gescheurd. Het verschil in het gebruikte graszaadmengsel bestond hieruit, dat op de DB kropaar was opgenomen en op de BB en IB niet (zie voor mengsels vorig verslag).

Het gras groeide aanvankelijk in het voorjaar slecht door het schrale, koude weer. Later in de zomer is de grasproduktie nog meegevallen. Een overzicht van de grasproduktie, uitgedrukt in grootvee-weidedagen is gegeven in tabel 12. Ook de ouderdom van het grasland is hierin aangegeven.

Tabel 12. Grootvee-weidedagen en kg N per ha

Bedrijf	1e jaars		2e jaars		3e jaars		gemiddeld		Omgerekend op 310 N
	kg N	weidedagen	kg N	weidedagen	kg N	weidedagen	kg N	weidedagen	
DB	316	787	291	588	295	778	301	718	727
BB	344	760	335	740	252	678	310	726	726
IB	361	956	332	873	262	533	318	787	779
Gemiddeld	340	834	319	734	270	663	310	744	744
Omgerekend op 310 N		804		725		703			744

Uit tabel 12 blijkt dat de gemiddelde opbrengst van het grasland daalt naarmate het grasland ouder wordt. Al te veel waarde moet aan dit gemiddelde verloop echter niet worden gehecht. Gaan we namelijk de opbrengst op elke boerderij afzonderlijk bekijken en omrekenen op een zelfde N-gift, dan blijkt dat de opbrengst alleen maar daalt op de IB. Een lage opbrengst leverde het 3e jaars perceel op de IB en het 2e jaars perceel op de DB. Het 3e jaars op de IB had een holle, slechte zode en leverde ook vorig jaar al een lage opbrengst. Om beter te worden geïnformeerd omtrent het verband tussen de opbrengst en de ouderdom van het grasland zou het gras op het proefbedrijf langer moeten blijven liggen.

Op het grasland op de BB is 40 mm beregend. Uit de opbrengstgegevens is geen voordeel hiervan terug te vinden. De opbrengsten van de kropaarweiden op de DB waren gemiddeld even hoog. Op de IB was de opbrengst het hoogst. Misschien is de betere ontwatering in het voorjaar hierop nog van invloed geweest.

IX. TOTAAL FINANCIËEL RESULTAAT

Jaarlijks wordt door het boekhoudbureau van de L.L.T.B. te Roermond een financieel overzicht samengesteld van de resultaten van het proefbedrijf als geheel. De belangrijkste gegevens uit deze verslagen zijn samengevat in tabel 13, waarin een vergelijking is gemaakt tussen de jaren 1960, 1961 en 1962.

Tabel 13. Financiële resultaten van het proefbedrijf als geheel in guldens volgens het boekhoudbureau

	1960	1961	1962	1962 t.o.v. 1961
Kosten				
Arbeidskosten en loonwerk	37 117	44 410	45 612	+ 1 202
Zaaizaad, pootgoed en kunstmest	15 268	17 390	17 693	+ 303
Voederkosten	55 874	64 346	49 966	- 14 380
Rente en afschrijving grond en gebouwen	15 005	15 519	16 343	+ 824
Afname veldinventaris	3 950	-	-	-
Overige kosten	28 776	30 787	32 257	+ 1 470
Totale kosten	155 990	172 452	161 871	- 10 581
Opbrengsten				
Akkerbouwgewassen	27 371	41 284	44 256	+ 2 972
Rundveehouderij	25 319	33 796	33 408	- 388
Varkenshouderij	49 969	44 862	33 372	- 11 490
Kippenhouderij	20 615	12 211	17 585	+ 5 374
Toename waarde veldinventaris	-	1 385	1 179	- 206
Overige opbrengsten	2 176	3 438	4 818	+ 1 380
Totale opbrengsten	125 450	136 976	134 618	- 2 358
Verlies	30 540	35 476	27 253	- 8 223

Uit tabel 13 blijkt dat in 1962 het totale resultaat met ruim 8 000 gulden is verbeterd, vergeleken bij het daaraan voorafgaande jaar. De opbrengsten zijn weliswaar iets gedaald, maar de kosten daalden in veel sterkere mate.

Bezien we de tabel in onderdelen, dan blijkt dat de voederkosten zeer sterk daalden. Dit werd bijna geheel veroorzaakt door de veel lagere kosten aan varkensvoeder, omdat door het mond- en klauwzeer de varkenshokken geruime tijd leeg hebben gestaan. De andere kosten zijn weinig toegenomen. Aan de andere kant zijn het de opbrengsten uit de akkerbouw, de kippenhouderij en "de overige opbrengsten" die belangrijk zijn gestegen. De overige opbrengsten (winstuitkeringen van Boerenbond e.d.) zijn in gelijke mate gestegen als de "overige kosten". De opbrengsten uit de kippenhouderij zijn belangrijk beter dan in 1961,

vooral als gevolg van een veel betere eierprijs. De opbrengsten van de varkens zijn minder gedaald dan de voederkosten, zodat ook het netto resultaat van de varkenshouderij beter was dan het voorgaande jaar.

Ondanks het feit dat de melkprijs een gulden per 100 kg lager was dan in 1961, is de totale opbrengst van de rundveehouderij weinig gedaald.

De stijging van de opbrengsten van de akkerbouwgewassen wordt geheel veroorzaakt door de granen, die meer kg per ha hebben opgeleverd en waarvoor gemiddeld hogere prijzen werden gemaakt.

X. RESULTATENVERGELIJKING VAN DE DRIE BOERDERIJEN

In het vorige verslag is het verschil uiteengezet tussen de boekhouding, die aan het financieel verslag van het boekhoudbureau ten grondslag ligt en de boekhouding, die gevoerd wordt om een bedrijfseconomische studie mogelijk te maken. De bedrijfseconomische boekhouding geeft de mogelijkheid tot beoordeling van de bedrijfsorganisatie en de bedrijfsvoering, vergelijking van de drie boerderijen onderling en vergelijking van het proefbedrijf met andere bedrijven met bijvoorbeeld een L.E.I.-boekhouding.

In tabel 14 is een vergelijking gemaakt van de resultaten van de drie boerderijen onderling, waarbij van het totale bedrijf ook de resultaten zijn vermeld van de jaren 1960 en 1961. Onder het saldo per onderdeel wordt verstaan de bruto opbrengst, verminderd met de direct aan dit onderdeel toewijsbare kosten.

Tabel 14. Bedrijfsresultaten in guldens

	Totaal			Per boerderij in 1962		
	1960	1961	1962	DB	BB	IB
Saldo: Marktbare gewassen	12 504	24 147	29 462	10 071	9 252	10 139
Rundveehouderij	12 317	14 464	10 958	3 623	3 489	3 846
Varkens	10 888	- 544	2 849	727	1 358	764
Kippen	7 246	- 467	2 100	1 242	798	60
Diverse opbrengsten	1 077	1 839	3 374	1 124	1 125	1 125
Totaal saldo	44 032	39 439	48 743	16 787	16 022	15 934
Niet toegerekende kosten:						
Arbeidskosten (excl. bedrijfsnl.)	28 438	33 253	35 487	10 812	13 117	11 558
Trekkerkosten	2 588	2 468	2 584	823	882	879
Paardekosten	289	321	361	90	146	125
Werktuigkosten	7 341	7 471	7 682	2 561	2 561	2 560
Pacht ¹⁾	10 354	11 248	8 180	2 594	2 793	2 793
Berekening en infiltratie	3 200	3 081	3 079		1 498	1 581
Algemene kosten (zie bijlage 10)	6 149	6 203	6 344	2 063	2 255	2 026
Totaal niet toegerekende kosten	58 359	64 045	63 717	18 943	23 252	21 522
Netto verlies praktijk	14 327	24 606	14 974	2 156	7 230	5 588
Arbeidsinkomen praktijk	14 111	8 747	20 513	8 656	5 887	5 970
Extra kosten voor onderzoek	9 679	9 527	11 489			
Netto verlies proefbedrijf	24 006	34 133	26 463			

1) In 1962 werd voor het eerst een post van ongeveer 2 400 gulden als rente en afschrijving van extra cultuurtechnische werken geboekt als algemene kosten (extra onderzoekskosten). Voor een juiste vergelijking moet dit ook over de voorgaande jaren nog gebeuren.

Evenals uit tabel 13 blijkt ook uit tabel 14 dat het verlies van het proefbedrijf in 1962 ongeveer 8 000 gulden kleiner was dan in 1961. Het totale resultaat is weer ongeveer gelijk aan dat van 1960. In de onderdelen zijn echter grote verschillen opgetreden. In 1960 was het saldo van de varkens en kippen samen 18 000 gulden, terwijl dat in 1962 maar 5 000 gulden was. Ondanks een daling van het saldo van varkens en kippen van 13 000 gulden, steeg het totale bedrijfssaldo nog met bijna 5 000 gulden. Uit de exploitatie van de grond werd dus, vergeleken met 1960 een saldooverhoging bereikt van 18 000 gulden of gemiddeld 500 gulden per ha.

In 1961 waren vooral de resultaten van de varkens en kippen zeer slecht. De saldi van de akkerbouwgewassen en de rundveehouderij waren beter dan in 1960. Het saldo van de akkerbouwgewassen was zelfs verdubbeld.

In 1962 was het totale saldo van de akkerbouwgewassen nog weer hoger dan in 1961. Het saldo van de rundveehouderij daalde echter als gevolg van een lagere melkprijs en een lagere post omzet en aanwas. Het saldo van de varkens- en kippenhouderij was nog niet hoog, maar toch belangrijk beter dan in 1961.

De overige opbrengsten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Winsttaandeel Boerenbond	f 2 754,-
Kortingen L.L.T.B.	f 496,-
Winsttaandeel K.I.-vereniging	f 99,-
Covas vergoeding monsternamen	f 25,-
Totaal	f 3 374,-

De arbeidskosten zijn naar verhouding weinig gestegen. Enkele kostenposten zijn zelfs nog gedaald waardoor ook de totale niet toegerekende kosten een kleine daling laten zien.

Uit vergelijking van de drie boerderijen blijkt, dat de droge boerderij het beste resultaat opleverde; daarna volgde de infiltratieboerderij, terwijl het slechtste resultaat werd behaald op de beregeningsboerderij. Ook wanneer we het saldo van de varkens- en kippenhouderij buiten beschouwing laten, blijft het beeld nog ongeveer gelijk, zoals uit de volgende gegevens blijkt.

	DB	BB	IB
Netto verlies	2 156	7 230	5 588
Saldo varkens en kippen	1 969	2 156	824
Verlies excl. varkens en kippen	4 125	9 386	6 412
Arbeidsinkomen (zonder varkens en kippen)	6 687	3 731	5 146

Ook met uitsluiting van het saldo van de varkens- en kippenhouderij is het verlies van de BB het grootst en van de IB het kleinst. Het arbeidsinkomen is op de DB het hoogst en op de BB het laagst.

Het verschil tussen DB en IB kan worden verklaard met de hogere arbeidskosten (750 gulden) en met de kosten van het infiltratiesysteem (1 600 gulden).

Het verschil tussen DB en BB kan worden verklaard met een lager saldo voor akkerbouwgewassen (800 gulden) en rundvee (200 gulden), hogere arbeidskosten (2 300 gulden) en de kosten van de regeninstallatie (1 500 gulden).

Uit de bedrijfsvergelijking blijkt duidelijk dat de resultaten van de bedrijven met waterbeheersing in 1962, aanzienlijk slechter zijn geweest dan die van de droge boerderij.

XI. VERGELIJKING VAN OPBRENGSTEN EN SALDI VAN MARKTBARE GEWASSEN

In tabel 15 wordt een overzicht gegeven van de opbrengsten en de saldi van de marktbare gewassen per boerderij. Het saldo van elk gewas is uitgedrukt in guldens per ha en in guldens per uur. Hiervoor zijn de uren genomen die direct aan het gewas toewijsbaar zijn, zoals uren van zaaien, poten, verpleging en oogsten. Uren van b.v. grondbewerking en werktuigenonderhoud zijn hier niet in begrepen (gedetailleerde gegevens in bijlagen 11, 12 en 13).

Tabel 15. Opbrengsten en saldi van marktbare gewassen

		DB	BB	IB
Rogge:	Kg hoofdprodukt per ha	3 743	4 285	4 328
	Saldo in gld per ha	1 091	1 232	1 260
	Uren per ha	76	87	85
	Saldo per uur	14,36	14,16	14,82
Gerst:	Kg hoofdprodukt per ha	4 929	4 839	4 429
	Saldo in gld per ha	1 253	1 142	1 108
	Uren per ha	20	31	29
	Saldo per uur	62,65	36,84	38,21
Haver:	Kg hoofdprodukt per ha	4 500	3 082	4 473
	Saldo in gld per ha	1 108	635	1 140
	Uren per ha	38	14	16
	Saldo per uur	29,16	45,36	71,25
Suikerbieten:	Kg hoofdprodukt per ha	36 100	36 300	34 500
	Saldo in gld per ha	1 510	1 379	1 285
	Uren per ha	148	174	171
	Saldo per uur	10,20	7,93	7,51
Aardappelen:	Kg hoofdprodukt per ha	42 500	40 400	39 400
	Saldo in gld per ha	1 818	1 306	1 630
	Uren per ha	218	267	284
	Saldo per uur	8,34	4,89	5,74

Het saldo van de granen vertoont over het geheel genomen geen grote verschillen. Het varieert ongeveer van 1 100 tot 1 250 gulden per ha. Opvallend laag is het saldo van de haver van de BB, nl. maar 635 gulden. Dit werd veroorzaakt door een lage kg-opbrengst per ha, die het gevolg was van wateroverlast in het voorjaar; daardoor moest de helft van het haverperceel voor de tweede keer worden gezaaid.

In 1962 bedroeg de toeslag voor de granen op lichte gronden 175 gulden per ha. Dit is in het saldo meegerekend.

Het saldo van de suikerbieten was zeer laag en was op de BB en IB zelfs niet veel hoger dan dat van de granen. Het is duidelijk, dat bij dergelijke lage opbrengsten de teelt van suikerbieten niet is te verkiezen boven die van granen. Over de oorzaken van de lage opbrengsten is in hoofdstuk 7 nader ingegaan. Bij opbrengsten, hoger dan 40 ton per ha kunnen de suikerbieten op het proefbedrijf goed concurreren met de granen, temeer daar ze een als veevoer zeer goed en voordelig bijprodukt leveren.

De aardappelopbrengsten waren zeer hoog. Vooral op de BB viel het saldo per ha toch nog tegen, omdat de hoeveelheid uitschot bij het sorteren erg groot is geworden.

Gemiddeld hebben de aardappelen en de suikerbieten een hoger saldo per ha en een lager saldo per uur dan de granen. Bedrijfseconomisch is dit een aanwijzing om meer in de richting van de granen te gaan als de arbeid beperkt is en meer in de richting van aardappelen en bieten als de grond beperkt is.

XII. RESULTATEN RUNDVEEHOUDERIJ

In hoofdstuk X bleek reeds dat in 1962 het totale saldo van de rundveehouderij op het proefbedrijf ten opzichte van het jaar daarvoor met 3 500 gulden is gedaald. Globaal is dit als volgt te verklaren. De melkprijs was gemiddeld 1 cent per liter lager. Er waren echter meer melkkoeien aanwezig zodat er ondanks een iets lagere melkgift per koe toch in totaal nog 7 000 l melk meer werd geproduceerd dan in 1961. Hierdoor was de totale geldopbrengst van de melk 800 gulden hoger. De post "omzet en aanwas" was 1 800 gulden lager en de totale post "bijkomende voederkosten" 1 300 gulden hoger. Verder waren de kosten van rente, veearts, verzekering enz. ook nog 1 200 gulden hoger dan in 1961. Het totale saldo was in 1962 dus $1\ 800 + 1\ 300 + 1\ 200 - 800 = 3\ 500$ gulden lager dan in 1961.

In tabel 16 worden enige kengetallen per dier en per ha gegeven.

Tabel 16. Kengetallen rundveehouderij

	DB	1962		Gem.	gem. 1961
		BB	IB		
Kg melk per koe	3 795	3 681	3 698	3 725	3 979
Vetgehalte	3,68	3,58	3,63	3,63	3,52
Prijs per 100 kg melk	24,28	24,21	25,32	24,60	25,67
Melkgeld per koe	921	891	936	916	1 016
Omzet en aanwas per koe	273	474	405	384	524
Totale geldopbrengst per koe	1 194	1 365	1 341	1 300	1 540
Bijkomende voederkosten per koe	389	577	523	496	519
Opbrengst minus voederkosten per koe	805	788	818	804	1 021
Verzekering, rente, veeartskosten e.d.	169	216	178	188	164
Saldo per koe	636	582	640	616	857
Saldo per ha gras + voedergewassen	779	770	831	793	1 003
Kg N per ha grasland	301	310	318	310	278
Grootvee-eenheden per ha gras + voederg.	2,18	3,11	2,42	2,57	2,37
Saldo rundveehouderij totaal	3 623	3 489	3 846	10 958	14 464

Tussen de drie boerderijen onderling was er weinig verschil in het totale resultaat van de rundveehouderij. De post "omzet en aanwas" is op de DB lager dan op de andere bedrijven, omdat er minder jongvee aanwezig was. De voederkosten zijn echter evenveel lager geweest dan de omzet en aanwas.

Verder valt de hoge veebezetting op de BB op. Door de hoge voederkosten en andere kosten is echter het saldo per koe laag, waardoor ook het totale saldo nog iets lager is dan dat van de andere bedrijven.

Het saldo van de rundveehouderij per uur is belangrijk lager dan dat van de akkerbouwgewassen en bedraagt slechts f 1,80. Hierbij moet wel worden bedacht dat de meeste arbeid in de veehouderij 's winters wordt verricht.

XIII. RESULTATEN VARKENS- EN PLUIMVEEHOUDERIJ

Ondanks het feit dat in 1962 onder de varkens mond- en klauwzeer heeft geheerst en bovendien de prijs van het krachtvoer hoger was dan in 1961 was het financiële resultaat van de varkens- en kippenhouderij beter dan in 1961. Uit tabel 17 blijkt echter wel dat ook in 1962 de uitkomsten van de varkenshouderij nog niet best waren.

Tabel 17. Kengetallen varkenshouderij

	DB	BB	IB	Totaal of gem. 1962	Totaal of gem. 1961
Gem. aanwezige mestvarkens	41	33	38	112	165
Opbrengst per afgeleverd varken	187	191	171	183	170
Totaal krachtvoer (x 100 kg)	301	250	315	866	1 471
Prijs per kg krachtvoer	33,35	33,00	33,56	33,30	31,14
Totaal bedrag krachtvoer in gld	10 037	8 257	10 571	28 865	42 684
Opbrengst minus directe kosten	727	1 358	764	2 849	- 544
Opbrengst minus dir.kosten gem. per varken per jaar	18	41	21	27	- 3
Opbrengst per f 100,- voederkosten	109	118	110	112	103

Op 17 maart 1962 werd op de BB mond- en klauwzeer geconstateerd. De hele varkensstapel (44 stuks) werd opgeruimd, waarna het bedrijf ontsmet werd. Op 20 mei waren ook de varkens op de IB besmet. Ongeveer 30 % van de bedrijven in de "Vredepeel" en omgeving waren op dat moment besmet of besmet geweest met mond- en klauwzeer. Er gold een vervoersverbod voor varkens, zodat geen biggen konden worden aangekocht. In juni werden op de DB de laatste varkens afgeleverd, zodat toen het hele proefbedrijf zonder varkens was.

In augustus konden voor elke boerderij weer 32 biggen worden aangekocht, waarna eind november de eerste varkens weer konden worden afgeleverd. Het saldo per varken zal door het mond- en klauwzeer zeker niet zijn gedaald. Voor de opgeruimde varkens werd een redelijke uitkering ontvangen. Er zijn echter veel minder varkens afgeleverd dan anders.

In de winter van 1962 - 1963 was het moeilijk in de varkenshokken nog een redelijke temperatuur te houden. Vooral op de BB was het moeilijk de hokken vorstvrij te houden.

Ook bij de kippenhouderij leverde de winter veel moeilijkheden op, speciaal in verband met de drinkwatervoorziening.

De financiële resultaten van de kippenhouderij waren in 1962, ofschoon beter dan in het jaardaarvoor, nog maar zeer pover.

Tabel 18. Kengetallen kippenhouderij

	DB	BB	IB	Totaal of gem. 1962	Totaal of gem. 1961
Gem. aanwezige leghennen	248	235	245	243	281
Gem. aantal eieren per kip	227	233	196	219	203
Gem. prijs per 100 eieren	11,60	10,84	11,34	11,26	9,91
Totale opbrengst eieren in gld	6 512	5 901	5 409	17 822	16 851
Omzet en aanwas	- 1 219	- 1 314	- 1 367	- 3 930	- 4 527
Opbrengst minus directe kosten	1 242	798	60	2 100	- 467
Saldo per gem. aanwezige hen	5,01	3,39	0,25	2,88	- 0,93
Opbrengst per f 100,- voerkosten	138	125	107	123	100

Uit tabel 18 blijkt dat er gemiddeld minder hennen aanwezig waren dan in 1961. Omdat met een even groot aantal werd begonnen, moet er strenger zijn geselecteerd, hetgeen wel aannemelijk is omdat het aantal eieren per kip is gestegen. De eierprijs lag gemiddeld f 1,35 per 100 eieren hoger dan in 1961 en op de verjonging van de kippenstapel behoefde minder te worden bijgelegd (omzet en aanwas). Het saldo van de kippenhouderij bedroeg 2 100 gulden (2 600 gulden meer dan vorig jaar).

De verschillen tussen de drie boerderijen zijn groot. Vooral het lage aantal eieren per kip op de IB valt op. Ook in 1961 was dit het geval. Dit jaar (1962) liet op de IB de gezondheid van de kippen in het begin van de legperiode wat te wensen over.

XIV. DE NIET TOEGEREKENDE KOSTEN

Een overzicht van de niet direct aan de bedrijfsonderdelen toegerekende kosten is gegeven in tabel 19. Ter vergelijking zijn hierbij ook vermeld de gegevens van 1960 en 1961.

Tabel 19. Niet toegerekende kosten van het bedrijf als geheel, in guldens

	1960	1961	1962
Arbeidskosten excl. bedrijfsleiding	28 438	33 253	35 487
Bedrijfsleiding	4 446	4 578	4 085
Trekkerkosten	2 588	2 468	2 584
Paardekosten	289	321	361
Werktuigkosten	7 341	7 471	7 682
Pacht	10 354	11 248	8 180
Beregening en infiltratie	3 200	3 081	3 079
Afschrijving voorraadbemesting	1 227	1 227	-
Extra kosten voor onderzoek (excl. bedrijfsleiding)	5 233	4 949	7 404
Algemene kosten	4 922	4 976	6 344
Totaal	68 038	73 572	75 206

Het totaal van de niet toegerekende kosten is gestegen met ruim 1 600 gulden, hetgeen geheel werd veroorzaakt door een stijging van de arbeidskosten.

De pacht was ongeveer 2 400 gulden lager dan in 1961, doch dit betrof rente en afschrijving van extra cultuurtechnische werken. Dit bedrag is thans geboekt onder extra kosten voor onderzoek. Voor een juiste vergelijking moet dit ook over voorgaande jaren nog gebeuren.

De algemene kosten zijn gestegen als gevolg van hogere kosten voor onderhoud van gebouwen en doordat dit jaar de stalmest door een loonwerker over het land is gebracht. Hier tegenover staat dat de voorraadbemesting thans geheel is afgeschreven, zodat hiervoor dit proefjaar geen kosten meer behoeften te worden opgenomen. De overige kosten zijn vrijwel gelijkgebleven.

Een overzicht van de besteding van de arbeid is gegeven in tabel 20. Hierin zijn ook de jaren 1960 en 1961 opgenomen.

Tabel 20. Arbeid in manuren, totaal en per boerderij

Onderdeel	Totaal 1960	Totaal 1961	Totaal 1962	1962		
				DB	BB	IB
Akkerbouw	3 909	3 208	2 568	711	912	945
Grasland en voederwinning	1 835	1 251	840	277	314	249
Verzorging rundvee	4 496	4 413	5 255	1 497	2 060	1 698
Verzorging varkens en kippen	2 091	1 925	1 485	565	492	428
Algemene uren	3 215	3 546	2 994	987	1 038	969
Totaal	15 546	14 343	13 142	4 037	4 816	4 289

Uit tabel 20 blijkt dat het totale aantal gewerkte uren is afgenomen. Het aantal arbeidskrachten was in 1962 even groot als in 1961, zodat dus per man minder uren zijn gewerkt. In 1962 bedroeg het aantal uren gemiddeld per man nog 2 628. De arbeid aan alle onderdelen is afgenomen, behalve bij de rundveehouderij. De toename van het aantal uren in dit bedrijfs onderdeel moet vooral worden toegeschreven aan de lange en strenge winter, waardoor o.a. extra arbeid werd vereist voor het binnenhalen van kuilvoer, maar waardoor ook gedurende lange tijd nergens anders kon worden gewerkt dan in de stal. Verder moet worden opgemerkt dat bij de rundveeverzorging geen arbeid kan worden afgestoten naar een loonwerker, hetgeen bij de akkerbouw en de ruwvoederwinning wel het geval is. Het aantal melkkoeien was in de winter 1962/1963 bovendien groter dan in voorgaande jaren.

In tabel 21 wordt de bestede arbeid per eenheid vergeleken met de arbeidsnormen volgens Grijpstra en Verstegen (P.A.W.-rapport nr. 92). Hierbij is uitgegaan van zoveel mogelijk vergelijkbare arbeidsmethoden. Bij de bieten moet echter worden opgemerkt dat op het proefbedrijf is doorgehakt en gedund door los personeel, waarvan de uren niet zijn opgenomen. In de normen is deze tijd wel verrekend en kan op ongeveer 100 manuren per ha worden gesteld.

Tabel 21. Arbeid in manuren per eenheid

	DB	BB	IB	gem. bedrijf	norm
Aardappelen (per ha)	218	267	284	256	307
Suikerbieten (per ha)	148	174	171	164	345
Rogge (per ha)	76	87	85	83	83
Haver (per ha)	38	14	16	23	31
Gerst (per ha)	20	31	29	27	31
Verzorging grasland (per ha)	30	38	28	32	23
Rundvee melken en verzorgen (per melkkoe)	187	217	185	196	179
Mestvarkens (per varken per jaar)	6	6	5	6	12
Legkippen (per 10 kippen)	12	12	10	12	18

Duidelijk blijkt dat op het proefbedrijf het aantal manuren in de akkerbouwsector en in de varkens- en kippenhouderij relatief laag was, terwijl de rundveehouderij naar verhouding vrij veel uren heeft gekost.

XV. VERGELIJKING MET ANDERE BEDRIJVEN

Om een indruk te krijgen van de resultaten van het proefbedrijf ten opzichte van andere bedrijven, werden een aantal kengetallen vergeleken met die van een groep L.E.I.-bedrijven in de landbouwconsulentschappen Horst en Roermond. Deze groep omvat 18 gemengde bedrijven op zandgrond, variërend van 7 tot 15 ha. In vele opzichten is er grote overeenkomst tussen de gegevens van het proefbedrijf en die van de L.E.I.-bedrijven; anderzijds blijkt uit tabel 22 dat er ook een aantal verschillen zijn aan te wijzen.

De gemiddelde oppervlakte van de drie proefboerderijen is 1,30 ha kleiner dan die van de L.E.I.-bedrijven, terwijl de arbeidsbezetting even groot is, uitgedrukt althans in "volwaardige arbeidskrachten". Het aantal werkers is op het proefbedrijf kleiner dan op de L.E.I.-bedrijven. Op de laatste werken meestal de boerin of andere gezinsleden voor een gedeelte van hun tijd in het bedrijf mee.

Op het proefbedrijf worden relatief veel aardappelen en suikerbieten verbouwd, terwijl de oppervlakte grasland in beide gevallen ongeveer even groot is. Onder "diversen" op de L.E.I.-bedrijven komen voederbieten voor en wat tuinbouw. De opbrengst van tuinbouwgewassen bedroeg bij de L.E.I.-groep gemiddeld 2 000 gulden per bedrijf.

Op de L.E.I.-bedrijven werden gemiddeld nog minder melkkoeien gehouden dan op het proefbedrijf. Het aantal kippen is op de L.E.I.-bedrijven groter, terwijl er behalve mestvarkens ook fokzeugen worden gehouden. Evenals dit met het proefbedrijf het geval is, vertegenwoordigen de L.E.I.-bedrijven ook nog sterk het traditionele gemengde Noord-Linburgse bedrijf.

Tabel 22. Vergelijking van enkele kengetallen

	Gem. Proefbedrijf	Gem. 18 L.E.I.- bedrijven
ha cultuurgrond	12,20	10,91
aantal arbeidskrachten	1,5	1,5
ha grasland	4,30	4,05
ha aardappelen	1,00	0,45
ha suikerbieten	2,30	1,05
ha granen	4,60	4,34
ha diversen	-	1,02
aantal melkkoeien	8,9	5,9
aantal mestvarkens	37	24
aantal fokzeugen	-	2,7
aantal legkippen	243	365
opbrengst in kg per ha:		
aardappelen	40 800	29 200
suikerbieten	35 600	40 097
rogge	4 119	3 450
haver	4 018	4 487
gerst of mengteelt	4 732	3 524
kg N per ha grasland	310	171
GVE per ha grasland en voedergewassen	2,57	2,33
kg melk per koe	3 725	3 829
vetgehalte	3,63	3,72
Totale opbrengst per koe in gld	1 300	1 535
Bijkomende voederkosten per koe	496	585
Opbrengst per f 100,- voerkosten varkens	112	96
Opbrengst per f 100,- voerkosten kippen	123	123
Arbeidskosten per ha	970	1 049
Werktuigenkosten per ha	280	205
Werk door derden per ha	218	98
Pacht per ha	223	181
Arbeidsinkomen totaal	6 838	10 877
Arbeidsinkomen per man	4 558	7 251
Netto-overschot per ha	- 409	- 52

Wat de opbrengsten betreft, lag het proefbedrijf in 1962 met de aardappelen aan de hoge en met de suikerbieten aan de lage kant. De graanopbrengsten waren hoog.

Op de L.E.I.-bedrijven wordt op het grasland veel minder stikstof gestrooid dan op het proefbedrijf. Er wordt echter nog een vrij zware veebezetting aangehouden. Dat op het proefbedrijf de resultaten van de rundveehouderij slechter waren dan op de L.E.I.-bedrijven, wordt vooral veroorzaakt door een lagere post "omzet en aanwas" en door het feit dat de prijs van de melk f 1,20 per 100 kg lager was dan op de L.E.I.-bedrijven.

Het totaal van de kosten van arbeid, werktuigen en werk door derden was op het proefbedrijf 116 gulden per ha lager dan op de L.E.I.-bedrijven.

Ten slotte waren het netto-overschot en het arbeidsinkomen ongeveer 4 000 gulden lager dan het gemiddelde van de L.E.I.-groep.

XVI. SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Dit verslag geeft een overzicht van technische en economische resultaten van het proefbedrijf "Vredepeel" over het boekjaar 1 mei 1962 - 1 mei 1963.

Het groeiseizoen in 1962 werd gekenmerkt door vrij weinig neerslag, waarbij de gemiddelde temperatuur zeer laag was. In juni werd op het grasland twee keer en op de gerst één keer beregend. De rest van de gewassen werd niet beregend.

In vier van de vijf onderzoekjaren (1958 - 1962) was het vochttekort in de zomer aanmerkelijk kleiner dan normaal. De zomer van 1959 was veel droger dan normaal.

In de zomer van 1962 (juni, juli en augustus) was de grondwaterstand op de IB gemiddeld 101 cm beneden maaiveld en op de DB en BB respectievelijk 117 en 111 cm. In de winter van 1961 - 1962 was de grondwaterstand op de IB ongeveer 25 cm lager dan op de andere boerderijen.

Het bouwplan was gelijk aan dat van voorgaand jaar. Globaal lag zowel op de BB als op de IB 4,20 ha grasland, 1 ha aardappelen, 2,80 ha suikerbieten en 4,20 ha graan. Op de DB lag 1,40 ha graan meer en 1,40 ha suikerbieten minder.

De bemestingstoestand van de grond was goed. In enkele jaren tijds zijn de pH-KCl en het P-Al-getal op een redelijk niveau gebracht. Ook het Cu- en MgO-gehalte waren goed. Het MgO-gehalte is de laatste jaren weer iets dalende. Het kaligetal en het humusgehalte vertonen van jaar tot jaar grote schommelingen.

De opbrengst van de granen en de aardappelen waren hoog, maar van de suikerbieten zeer matig. Het financiële resultaat van de akkerbouwgewassen was weer aanmerkelijk beter dan vorig jaar.

Door verjonging van de rundveestapel daalde de melkproduktie per koe iets. Ook de opbrengst van het grasland (netto 4 836 ZW) was iets lager dan in 1961, ondanks een hogere N-gift.

Het saldo van de rundveehouderij van de drie boerderijen samen was 3 500 gulden lager dan voorgaand jaar. Dit werd in hoofdzaak veroorzaakt door een lagere melkprijs en een lagere post "omzet en aanwas".

Het totale saldo van de varkenshouderij bedroeg 2 849 gulden en dat van de kippenhouderij 2 100 gulden. Ofschoon dit nog een slecht resultaat genoemd moet worden, was het totale saldo van deze beide produktierichtingen toch 6 000 gulden hoger dan vorig jaar.

De arbeidskosten waren in totaal ongeveer 2 000 gulden hoger dan in voorgaand jaar. De rest van de niet direct toegerekende kosten was ongeveer gelijk gebleven.

Tussen de drie boerderijen konden geen verschillen van betekenis ten aanzien van de waterbeheersing worden aangetoond. Het gunstigste financiële resultaat werd behaald op de droge boerderij. De netto verliezen (praktijk) bedroegen op de DB 2 156, op de BB 7 230 en op de IB 5 588 gulden. Het totale verlies was ongeveer 8 000 gulden kleiner dan in voorgaand jaar.

Het arbeidsinkomen per man was op het proefbedrijf 2 700 gulden lager dan dat van een groep gemengde bedrijven op zandgrond in Midden- en Noord-Limburg (L.E.I.-bedrijven).

S 4927
75 ex.
EI/Hu/RH
19-2-1964

Bijlage 1. Neerslag in 1962 in mm per dag

	jan.	febr.	mrt.	april	mei	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.
1	14,8			2,1			1,1					
2		1,7		3,2			0,5					
3				2,6						12,0	1,4	
4		1,2					0,3			1,7		
5		16,4		8,2			0,6	1,9	3,5			
6							2,6		13,5			
7	2,8			3,4	1,8				9,2		1,4	
8	2,2	6,9		4,5				4,3	5,3			
9	0,3	0,9	2,0	19,0				1,5	2,2			9,8
10												8,5
11	7,6		5,9	5,0	6,1		7,3	0,4				2,3
12	0,1	2,1	6,3		9,4	1,1	4,2		2,0			11,4
13	3,4	14,8					3,5		5,0		3,4	
14		10,6	3,0	0,8								2,0
15			4,1		2,6		12,5	19,5			2,8	17,4
16					5,0		2,4	6,3				11,6
17	0,2			5,2	2,7							2,6
18		0,3			7,6		5,5	9,3				4,2
19				0,9								
20	7,5					6,1	2,7		4,5			7,3
21	2,5		0,6	7,1		0,4		4,8				8,3
22	4,2				3,2		11,3		0,8			
23												
24	3,3				0,6			10,3				
25	7,3			2,0	3,5			6,5			2,4	
26					11,4		12,5					
27	2,6		3,6			1,2			2,7	12,0		
28			2,2		0,3	1,0				0,9		
29			3,8		7,6	2,2			1,7			
30			5,3									
31			18,6							6,0		5,0
Totaal	58,8	54,9	55,4	64,0	61,8	12,0	67,0	64,8	50,4	32,6	11,4	90,4

Bijlage 2. Neerslag en temperatuur

	Neerslag in mm			temperatuur gemiddeld over-	
	Vredepeel 1962	Gemert 1962	Gemert Gem. 1930 - 1960	Gemert 1962	dag in OC 1930 - 1960
januari	59	70	64	3,9	2,0
februari	55	55	53	3,0	2,6
maart	55	60	48	2,8	6,3
april	64	68	43	9,4	10,4
mei	62	71	54	11,2	14,9
juni	12	20	58	16,3	18,0
juli	67	82	69	16,4	19,4
augustus	65	67	73	17,0	19,0
september	50	55	62	14,2	15,8
oktober	33	38	57	10,9	10,8
november	11	21	63	4,4	6,3
december	90	96	58	- 0,1	3,2
Totaal of gemiddeld	623	703	702	9,1	10,7
april t/m september	320	363	359	14,1	16,3

Bijlage 3. Gemiddelde grondwaterstanden in 1962, gemeten in het midden (I) en aan het einde (II) van elke maand (in cm beneden maaiveld)

		DB	BB	IB
januari	I	54	57	80
	II	72	73	92
februari	I	30	34	79
	II	80	81	104
maart	I	59	66	83
	II	68	78	91
april	I	48	57	83
	II	71	79	89
mei	I	71	74	83
	II	81	77	83
juni	I	92	103	92
	II	112	117	102
juli	I	121	115	94
	II	122	109	92
augustus	I	124	112	112
	II	132	111	113
september	I	120	112	115
	II	121	118	119
oktober	I	137	119	122
	II	141	123	112
november	I	128	125	121
	II	131	124	122
december	I	109	84	87
	II	wegens vorst geen opname		

Bijlage 4. Grondwaterstanden op de infiltratieboerderij in het groeiseizoen 1962 (in cm beneden maaiveld, per perceel)

Perceel		1	2	3	4	5	6	7	8	9
Gewas		A	B	GE	G	G	G	B	R	H
april	I	68	75	55	83	98	99	81	91	102
	II	74	61	79	99	102	100	96	87	101
mei	I	67	56	80	94	96	99	95	70	87
	II	83	74	75	89	88	90	84	78	83
juni	I	70	79	107	114	91	96	96	80	91
	II	80	81	100	119	100	111	112	106	111
juli	I	88	79	88	109	96	99	103	85	105
	II	88	74	84	109	90	96	103	87	94
augustus	I	108	97	102	133	120	120	112	90	114
	II	112	97	100	131	118	121	126	100	111
september	I	133	99	100	129	114	128	113	102	115
	II	136	107	108	134	118	137	118	100	113
oktober	I	124	106	115	139	135	129	123	110	120
	II	113	95	101	124	132	125	107	105	106

Bijlage 5. Gewassenkeuze en veestapel in 1962

	DB	BB	IB	Totaal
Rogge	2,80	1,40	1,40	5,60
Gerst	1,40	1,40	1,40	4,20
Haver	1,20	1,40	1,40	4,00
Suikerbieten	1,40	2,80	2,80	7,00
Aardappelen	1,00	0,90	1,00	2,90
Grasland	4,40	4,20	4,30	12,90
Totaal cultuurgrond	12,20	12,10	12,30	36,60
Stoppelknollen ¹⁾	1,30	1,30	1,30	3,90
hiervan ondergeploegd	-	0,65 ²⁾	0,50	1,10
Melkkoeien	8	9,5	9,2	26,7
Jongvee ouder dan 2 jaar	0,7	1,2	0,8	2,7
Jongvee 1 - 2 jaar	1,2	4,9	2,5	8,6
Jongvee jonger dan 1 jaar	2,2	5,4	5,6	13,2
Paarden	1,0	-	-	1,0
Stuks grootvee (omgerekend)	10,1	14,1	12,2	36,4
Aantal mestvarkens (gem.)	41	33	38	112
Aantal leghennen (gem.)	248	235	245	728

1) In totaal 2,75 ha stoppelknollen vervoederd. Hiervan DB 0,75 ha, BB 1,00 ha en IB 1,00 ha.

2) Laat gezaaid; slecht gewas.

Bijlage 6. Overzicht grondonderzoek 1960 t/m 1962

Bedrijf	Perc.	pH-KCl			Humus			P-Al-getal			K-getal			MgO			Cu			Co
		1960	1961	1962	1960	1961	1962	1960	1961	1962	1960	1961	1962	1960	1961	1962	1960	1961	1962	
DB	no.																			1962
	1	4,6	4,6	4,8	5,0	5,7	5,0	16	23	31	21	10	13	50	65	69	-	6,1	7,7	-
	2	4,5	4,9	4,8	6,0	5,4	6,1	12	22	24	14	10	17	75	68	75	-	4,8	8,5	-
	3	4,8	4,8	4,8	4,9	4,7	5,0	21	25	24	21	14	13	88	62		-	8,1	7,6	0,16
	4	4,7	4,7	4,8	4,8	4,6	4,5	17	24	22	23	12	12	75	58		-	3,6	4,1	0,07
	5	5,0	4,9	5,0	4,3	4,6	4,0	18	22	19	28	11	11	53	58	49	-	4,0	3,8	0,11
	6	4,9	4,7	4,9	4,6	5,1	4,8	19	23	19	25	9	8	61	54	47	-	3,6	3,7	-
	7	4,8	4,7	5,0	4,9	5,5	5,0	11	17	18	21	6	11	53	54	47	-	3,2	3,7	-
	8	4,6	4,7	4,7	4,1	4,7	4,5	8	22	18	23	8	8	37	50	41	-	2,3	1,4	-
	9	4,6	4,5	4,7	4,2	4,7	4,2	15	22	23	15	11	13	46	47	41	-	4,3	6,4	-
	Gem.	4,72	4,7	4,8	4,76	5,0	4,8	15,2	22	22	21,2	10	12	59,8	57	54		4,4	5,2	0,11
BB																				
	1	4,9	4,7	4,7	4,8	5,4	4,8	14	24	29	15	8	11	85	65	85	-	3,1	4,9	-
	2	4,7	4,7	4,8	4,8	5,6	5,3	15	27	25	18	13	10	53	61	58	-	4,0	5,9	-
	3	4,8	4,7	5,0	4,3	5,0	5,0	17	23	27	24	11	13	70	70		-	6,6	5,6	0,18
	4	4,9	4,7	4,9	5,6	5,4	5,3	19	21	22	14	14	12	75	63		-	5,0	4,5	0,07
	5	5,1	4,9	4,9	4,8	4,9	4,7	19	22	23	29	12	18	83	66		-	4,9	5,4	0,10
	6	5,0	4,9	4,9	4,4	4,4	4,3	16	19	20	23	14	12	58	53	53	-	4,7	4,4	-
	7	4,9	4,8	4,9	4,8	5,4	5,0	12	18	23	24	12	7	56	48	56	-	3,2	4,0	-
	8	4,9	4,9	5,0	4,3	4,3	4,0	11	23	22	24	7	10	48	49	49	-	3,6	2,5	-
	9	4,9	4,8	4,9	3,4	4,0	3,5	15	21	20	24	13	12	49	52	47	-	3,0	5,8	-
	Bem.	4,90	4,8	4,9	4,58	4,9	4,7	15,3	22	23	21,7	12	12	64,1	59	58		4,2	4,8	0,12
IB																				
	1	4,6	4,9	5,0	4,1	4,8	4,0	12	20	23	16	11	11	44	52	67	-	4,0	6,8	-
	2	4,7	4,6	4,7	4,0	4,5	4,5	17	29	28	16	11	10	37	52	52	-	4,2	6,4	-
	3	4,6	4,8	5,0	5,8	4,8	5,2	22	28	29	21	14	13	54	61		-	4,6	4,7	0,12
	4	4,7	5,0	4,9	4,9	4,7	4,8	20	23	26	16	15	11	57	68		-	5,5	5,7	0,16
	5	5,1	4,8	4,9	4,5	5,2	4,8	24	20	22	32	11	12	78	60		-	5,2	4,3	0,08
	6	4,9	4,6	4,9	4,5	4,9	4,7	16	16	21	23	12	18	85	54	58	-	3,3	3,8	-
	7	4,7	4,8	4,8	4,6	4,4	4,8	11	17	18	25	11	11	67	63	58	-	3,9	3,5	-
	8	4,7	4,9	4,9	4,4	4,4	4,8	13	25	27	24	8	14	55	52	40	-	2,0	2,4	-
	9	4,8	4,7	4,7	4,0	4,4	4,2	17	22	25	14	11	13	55	47	47	-	3,9	6,6	-
	Gem.	4,76	4,8	4,9	4,53	4,7	4,7	16,9	22	24	20,8	12	13	59,1	57	54		4,1	4,9	0,12

ijlage 7. Bemesting in 1962 in kg per ha

edrijf	Per- ceel	Gewas	Super	K-40	K-20	Kas	Poeder- kalk	Dolo- kal	Kies	Borax	Cu	Chili	Stal- mest x 1000	Gier x 1000
DB	1	Aardapp.	500	250		400			160				40	
	2	rogge	500	330		400								
	3	gerst	500	150		300	1070		110					20
	4	grasland	520		640			950						
	5	grasland	520		640	1380								
	6	grasland	520		320									20
	7	s.bieten	400	300	430	300	1070		170	30		330	40	
	8	rogge	500	330		400								
	9	haver	500	300		200	1160		120		25			
	2	stoppelkn.				450								27
		nieuw grasl.	110	110										
		kalverwei	500	60		500								
BB	1	aardapp.	500	250		400			160				50	40
	2	s.bieten	500	286	570	400	1200		170	30		330		20
	3	gerst	500	150		300	1200		110					20
	4	grasland	520		640			950						10
	5	grasland	520		640	1400								
	6	grasland	520		320									20
	7	s.bieten	400	290	430	300	1070		160	30		330	40	
	8	rogge	500	330		300								
	9	haver	500	300		250			110		25			
	8	stoppelkn.				400								35
		nieuw grasl.	110	110										
		kalverwei	500			500								
IB	1	aardapp.	500	250		400			160				40	
	2	s.bieten	500	286	570	400	960		170	30		330		20
	3	gerst	500	150		300			110					20
	4	grasland	520		640			950						
	5	grasland	520		640	1430								
	6	grasland	520		640									20
	7	s.bieten	400	290	430	300	960		160	30		330	40	
	8	rogge	500	330		300								
	9	haver	500	300		200			110		25			
	8	stoppelkn.				400								35
		nieuw grasl.	110	110										
		kalverwei	500			500								

Bijlage 8. Teelttabel

Gewas	Boer- derij	Per- ceel	Opp. ha	Ras	Hoedan. zaai- z., of proctgoed	Kg zaai- of zaad of proctgoed per ha	Zaai of proct- datum	Voorvrucht	Kg stalmest of gier	Kg kunst- meststik- stof per ha	Maai- of rooidatum	mm beregend
Rogge	DB	2	1,40	Petkuser	3e nab.	118	10/10	aardappelen		400 kas	13-8	
	DB	8	1,40	Petkuser	3e nab.	125	17/11	s.bieten		400 kas	14-8	
	BB	8	1,40	Petkuser	3e nab.	118	10/11	s.bieten		300 kas	16/8	
	IB	8	1,40	Petkuser	3e nab.	118	8/11	s.bieten		300 kas	23/8	
Haver	DB	9	1,20	Zandster	1e nab.	115	22/3	rogge	1) stoppelklaver	300 kas	28/8	
	BB	9	1,40	Zandster	1e nab.	120	26/3 en 28/4	gerst	2) stoppelknollen	200 kas	30/8	
	IB	9	1,40	Zandster	1e nab.	120	23/3	rogge	3) stoppelknollen	200 kas	30/8	
	DB	3	1,40	Herta	1e nab.	115	17/4	rogge haver	20 000 l gier	300 kas	20/8	
Gerst	BB	3	1,40	Herta	1e nab.	140	24/4	s.bieten	20 000 l gier	300 kas	29/8	
	IB	3	1,40	Herta	1e nab.	125	25/4	s.bieten	20 000 l gier	300 kas	29/8	
	DB	7	1,40	HSP + KWP + Trirave	Mono	8	26/4	grasland	40 000kg stalmest	300 Chili	27/10	
	BB	7	1,40	Trirave	Mono	8	13/4	grasland	40 000 kg stalmest	300 Chili	12/10	
Aardappelen	IB	7	1,40	Trirave	Mono	8	12/4	grasland	40 000 kg stalmest	300 Chili	23/10	
	BB	2	1,40	KWP + HSP	Mono	8	28/4	aardappelen	20 000 l gier	300 Chili	5/11	
	IB	2	1,40	KWP + HSP	Mono	8	27/4	aardappelen	20 000 l gier	400 kas	26/11	
	DB	1	1,00	Bintje	B 28/35	1000	2/5	haver	40 000 kg stalmest	350 kas	25/9	
Stoppelknollen	BB	1	0,90	Bintje	B 28/35	1000	9/5	haver	50 000 kg stalmest	400 kas	16/10	
	IB	1	1,00	Bintje	B 28/35	1000	4/5	haver	40 000 kg stalmest	400 kas	19/9	
	DB	2	1,30	Veko		2	24/8	rogge	27 000 l gier	450 kas	24/9	
	BB	8	1,30	Veko		2	7 en 8 sept.	rogge	35 000 l gier	400 kas		
	IB	8	1,30	Veko		2	31/8	rogge	35 000 l gier	400 kas		

1) Groenbemesting

2) idem 2/3 oppervlakte

3) idem 1/2 oppervlakte

Bijlage 9. Opbrengsten in kg hoofdprodukt per ha

Bijlage 9. Opbrengsten in kg noodopbrengst per ha												
Gewas	DB			BB			IR					
	1959	1960	1961	1962	1959	1960	1961	1962	1959	1960	1961	1962
Rogge	3162	3255	3250	3743	4030	3333	-	4285	4200	3370	2850	4328
Gerst	1500	3143	4229	4929	3105	4212	4144	4839	1700	5003	4887	4429
Haver	3342	4270	3088	4500	4320	4132	2722	3082	3121	3207	3150	4473
Erwten	-	-	-	-	3560	2464	-	-	3821	2550	-	-
Suikerbieten	11900	56100	39300	36100	22100	46100	40600	36300	16500	51600	44600	34500
Aardappelen	11300	24400	29200	42500	31300	24700	35100	40400	31100	24700	33700	39400
Grasland netto ZW	2601	3604	4605	4667	4612	4206	5203	4717	3673	3609	5000	5118

Gemiddelde opbrengst van vier jaar (1959 t/m 1962) in kg/ha

	DB	BB	IB
Rogge	3352	3882	3687
Gerst	3450	4075	4005
Haver	3800	3564	3488
Suikerbieten	35800	36300	36800
Aardappelen	26850	32900	32200
Grasland netto ZW	3869	4684	4365

Bijlage 10. Algemene kosten en extra kosten voor onderzoek, in gld

	Totaal	DB	BB	IB	Extra voor onderzoek
Arbeidskosten bedrijfsleiding	4 085,-				4 085,-
Erfverharding	1 428,-	50,-	50,-	50,-	1 278,-
Boekhoudbureau	1 800,-	250,-	250,-	250,-	1 050,-
Elektrische stroom 1686,16-255,- ¹⁾	1 431,16	437,96	539,76	453,44	-
Bestuurskosten	501,60	-	-	-	501,60
Declaraties personeel	913,25	100,-	100,-	100,-	613,25
Excursies personeel	206,48	-	-	-	206,48
Heffing Landbouwschap	332,01	110,67	110,67	110,67	-
Verzekeringen	205,02	68,34	68,34	68,34	-
Contributie L.L.T.B.	107,02	35,67	35,67	35,68	-
Kantoorbenodigdheden	19,90	6,63	6,64	6,63	-
Postzegels e.d.	61,90	5,-	5,-	5,-	46,90
Telefoon	431,20	100,-	100,-	100,-	131,20
Grond- en gewasonderzoek	567,95	60,-	60,-	60,-	387,95
Schoonhouden kantoor	200,-	-	-	-	200,-
Brandstof kantoor	158,61	-	-	-	158,61
Afrastering	441,-	147,-	147,-	147,-	-
Onderhoud gebouwen	731,69	243,90	243,90	243,89	-
Afschrijving melkstal	133,61	66,80	66,81	-	-
Elektrische installatie	199,-	66,-	66,-	67,-	-
Kantoorinventaris afschrijving	190,-	-	-	-	190,-
Abonnementen en boeken	107,20	20,-	20,-	20,-	47,20
Afschrijving Cult.techn.Werken	1 812,-	-	-	-	1 812,-
Rente cult.techn. Werken	581,-	-	-	-	581,-
Uitmonding peelskanaal	5,-	-	2,50	2,50	-
Stalmest rijden (loenwerk)	757,-	220,-	307,-	230,-	-
Huur kantoor (zie pachtberek.)	200,-	-	-	-	200,-
Diversen	226,65	75,55	75,55	75,55	-
Totaal	17 333,25	2 063,52	2 254,84	2 025,70	11 489,19

1) Bedrijfsleiders betalen aan de Stichting voor huur elk f 600,-. Hiervan is voor elektrische stroom f 85,- gerekend.

Bijlage 11. Droge boerderij, marktbaar gewassen, opbrengsten, kosten en saldo

Gewas	Rogge	Gerst	Haver	Suiker- bieten ¹⁾	Aard- appelen
ha	2,80	1,40	1,20	1,40	1,00
<u>Opbrengst per ha</u>					
Kg hoofdprodukt	3 743	4 929	4 500	36 100	42 500
Gem. prijs hoofdprodukt	24,95	27,88	27,36	58,80	6,60
Kg bijprodukt	5 413	4 143	4 666	30 000	-
Bedrag hoofdprodukt	934	1 374	1 231	2 122	2 805
Bedrag bijprodukt	328	249	280	250	-
Toeslag	175	175	175	-	-
Totale opbrengst in gld (a)	1 437	1 798	1 686	2 372	2 804
<u>Directe kosten per ha</u>					
Zaaizaad en pootgoed	38	65	50	95	318
Stikstofbemesting	86	64	43	141	86
Fosforzuurbemesting	57	57	57	45	58
Kalibemesting	43	20	40	35	33
Overige kunstmeststoffen	-	89	124	108	12
Loonwerk: dorsen	77	-	-	-	-
maaidorsen	-	185	200	-	-
dunnen en wieden	-	-	-	182	-
rooien	-	-	-	85	-
sproeien	-	35	35	-	398
bindertouw	10	-	-	-	-
dekstro	-	-	-	-	10
rente omlopend kap.	25	25	25	35	60
overige directe kosten	10	5	4	136	11
Totaal directe kosten (b)	346	545	578	862	986
Saldo (a - b) per ha	1 091	1 253	1 108	1 510	1 818
Totaal saldo per gewas	3 055	1 754	1 330	2 114	1 818

1) Suikergehalte 16,7 %.

Bijlage 12. Beregeningsboerderij, marktbaar gewassen, opbrengsten, kosten, saldo

Gewas	Rogge	Gerst	Haver	Suiker- ¹⁾ bieten	Aard- appelen
ha	1,40	1,40	1,40	2,80	0,90
<u>Opbrengst per ha</u>					
Kg hoofdprodukt	4 285	4 839	3 082	36 300	40 400
Gem. prijs hoofdprodukt	24,60	26,41	26,50	58,20	5,7
Kg bijprodukt	5 413	4 150	2 800	30 000	-
Bedrag hoofdprodukt	1 054	1 278	817	2 113	2 307
Bedrag bijprodukt	325	246	168	250	-
Toeslag	175	175	175	-	-
Totale opbrengst in gld (a)	1 554	1 699	1 160	2 363	2 307
<u>Directe kosten per ha</u>					
Zaaizaad en pootgoed	35	66	80	87	318
Stikstofbemesting	64	64	54	152	86
Fosforzuurbemesting	57	57	57	51	63
Kalibemesting	43	20	35	40	33
Overige meststoffen	-	100	35	113	14
Loonwerk: dcrcen	78	-	-	-	-
maaidorsen	-	185	200	-	-
dunnen en wieden	-	-	-	182	-
rooien	-	-	-	145	-
sproeien	-	35	35	43	401
bindertouw	10	-	-	-	-
dekstro	-	-	-	-	10
rente omløpend kap.	25	25	25	35	65
overige directe kosten	10	5	4	136	11
Totaal directe kosten(b)	322	557	525	984	1 001
Saldo (a-b) per ha	1 232	1 142	635	1 379	1 306
Totaal saldo per gewas	1 725	1 599	889	3 861	1 178

1) Suikergehalte gem. 16,5 %.

Bijlage 13. Infiltratieboerderij, marktware gewassen, opbrengsten, kosten, saldo

Gewas	Rogge	Gerst	Haver	Suiker ¹⁾ bieten	Aard- appelen
ha	1,40	1,40	1,40	2,80	1,00
<u>Opbrengst per ha</u>					
Kg hoofdprodukt	4 328	4 429	4 473	34 500	39 400
Gem. prijs hoofdprodukt	24,50	26,08	26,94	58,80	6,70
Kg bijprodukt	5 785	4 050	4 130	30 000	-
Bedrag hoofdprodukt	1 060	1 155	1 205	2 029	2 640
Bedrag bijprodukt	347	243	248	250	-
Toeslag	175	175	175	-	-
Totale opbrengst in gld (a)	1 582	1 573	1 628	2 279	2 640
<u>Directe kosten per ha</u>					
Zaaizaad en pootgoed	35	66	54	94	318
Stikstofbemesting	64	64	48	152	86
Fosforzuurbemesting	57	57	57	51	58
Kalibemesting	43	20	35	40	52
Overige meststoffen	-	8	35	100	12
Loonwerk: dorsen	78	-	-	-	-
maaidorsen	-	185	200	-	-
Grunnen en wieden	-	-	-	182	-
rooien	-	-	-	90	-
sproeien	-	35	35	124	398
bindertouw	10	-	-	-	-
dekstro	-	-	-	-	10
rente omlopend kap.	25	25	25	35	65
Overige directe kosten	10	5	4	126	11
Totaal directe kosten (b)	322	465	488	994	1 010
Saldo (a-b) per ha	1 260	1 108	1 140	1 285	1 630
Totaal saldo per gewas	1 764	1 551	1 596	3 598	1 630

1) Suikergehalte gem. 16,7 %.

Bijlage 14. Rundveehouderij, saldoberekening en kengetallen

	DB	BB	IB
Gem. leeftijd melkkoeien op 1 mei 1963 (jaren, maanden)	4,3	4,3	4,1
Kg melk per koe	3 795	3 681	3 698
Vetgehalte in %	3,68	3,58	3,63
Kg melkvet per koe	140	132	133
Prijs per 100 kg melk	24,28	24,21	25,32
Melkgeld per koe	921	891	936
Omzet en aanwas per koe	273	474	405
Totale opbrengst per koe	1 194	1 365	1 341
Krachtvoer per koe	246	290	286
Melkprodukten per koe	25	39	35
Extra ruwvoerkosten	101	211	162
Strooisel	17	37	40
Totaal voederkosten per koe	389	577	523
Opbrengst minus voederkosten per koe	805	788	818
Verzekering, veearts, enz. per koe	109	117	103
Rente per koe (5 %)	60	99	75
Saldo opbrengst minus directe kosten per koe	636	582	640
Aantal melkkoeien	8	9,5	9,2
Saldo (opbrengst minus directe kosten totaal)	5 088	5 529	5 888
Zaaizaad en bemesting grasland + voedergewassen	2 095	2 072	2 142
Weidegeld en hooi paard	150	32	-
Verkochte gras- en bietenkoppenkuil	480	-	100
Totaal	630	32	100
Kosten grasland en voedergewassen voor rundvee	1 465	2 040	2 042
Saldo rundvee, grasland + voedergewassen	3 623	3 489	3 846
Oppervlakte grasland + voedergewassen	4,65	4,53	4,63
Saldo per ha, grasland + voedergewassen	779	770	831
GVE per ha grasland + voedergewassen	2,18	3,11	2,42
Kg zuivere N (in kunstmest) per ha grasland	301	310	318

Bijlage 15. Omzet en aanwas rundvee

Omschrijving	Gem. waarde per dier	DB				BB				IB				Totaal			
		Begin + aank.		Eind + Verk.		Begin + aank.		Eind + Verk.		Begin + aank.		Eind + Verk.		Begin + aank.		Eind + Verk.	
		santal	bedrag	santal	bedrag	santal	bedrag	santal	bedrag	santal	bedrag	santal	bedrag	santal	bedrag	santal	bedrag
Jongvee jonger dan 2 mnd.	250	1	250	1	250	2	500	2	500			2	500	3	750	5	1 250
Jongvee jonger dan 2-4 mnd.	300	1	300	1	300	3	900	1	300					4	1 200	2	600
Jongvee jonger dan 4-6 mnd.	350			1	350	2	700			1	350	2	700	3	1 050	3	1 050
Jongvee jonger dan 6-9 mnd.	400									1	400			1	400		
Jongvee jonger dan 9-12 mnd.	500			1	500					1	500	1	500	1	500	2	1 000
Jongvee jonger dan 12-15 mnd.	600	1	600			3	1 800	3	1 800			3	1 800	4	2 400	6	3 600
Jongvee jonger dan 15-18 mnd.	650	1	650			1	650	3	1 950	2	1 300			4	2 600	3	1 950
Jongvee ouder dan 18 mnd. gust	700					1	700	2	1 400					1	700	2	1 400
Jongvee 18-24 mnd. drachtig	800							2	1 600	1	800			1	800	2	1 600
Jongvee ouder dan 2 jr. hoogdr.	900	3	2 700			4	4 000	3	2 700	2	1 800			5	4 500	3	2 700
Melkkoeien 1x gekalfd	1 000	6	6 000	4	4 000	7	7 000	4	4 000	3	3 000	7	7 000	7	7 000	14	14 000
Oudere melkkoeien	1 000							7	7 000	5	5 000	4	4 000	18	18 000	15	15 000
Sub-totaal		13	10 500	11	8 400	23	16 250	27	21 250	16	13 150	19	14 500	52	39 900	57	44 150
Aankopen (1) + verkopen (r)																	
Nuchtere kalveren																	
Jongvee		2	1 075	3	297	6	3 750	8	712	3	1 000	5	442	11	5 825	16	1 451
Mestvee				4	2 300			3	1 000			3	1 750			10	5 050
Melkkoeien + vaarzen		2	1 900	3	2 895	3	2 670	1	825	4	3 655	2	1 550	9	8 225	3	2 375
Geboren		11	-			11	-	4	3 400	12	-	4	3 270	34	-	11	9 565
Gestorven				7	1 770							2	16			9	1 786
Saldo omzet en aanwas			2 187				4 517				3 723				10 427		
Totaal		28	15 662	28	15 662	43	27 187	43	27 187	35	21 528	35	21 528	106	64 377	106	64 377

Bijlage 16. Vervoederd ruwvoer in de winter

Veestapel op 28 december 1962.

	DB	BB	IB	Totaal
Melkkoeien	9	10	10	29
Dr. vaarzen	-	3	3	6
Pinken 1-2 jaar	-	6	-	6
Pinken 0,5-1 jaar	1	5	4	10
Kalveren	1	-	2	3
Totaal aantal dieren	11	24	19	54
Stuks GVE	9,3	17,5	14,2	41

Tot 28 december werden stoppelknollen en verse bietenkoppen gevoerd. In 1963 kwam het vee pas op 10 mei in de weide. Tussen 28 december en 10 mei werden de volgende hoeveelheden ruwvoer verbruikt.

	Totaal kg produkt	Per GVE			
		DB	BB	IB	Gem.
Maaikneuskuil	105 530	2 200	2 600	2 700	2 600
Bietenkoppenkuil	96 170	1 600	2 900	2 200	2 300
Aardappelen	26 180	860	610	530	640
Hooi	24 000	720	530	580	610
Per dag: kg droge stof		11,0	11,7	10,7	11,1
gr vre		825	943	893	893
gr ZW		5 280	5 280	4 850	5 140

Resultaten ruwvoederonderzoek

	pH	NH ₃ -fractie	dr.st.	vre	ZW
Hooi van vliegveld			83,3	3,9	32,5
Hooi DB			82,2	4,8	32,1
Hooi IB			73,6	5,0	25,8
Maaikneuskuil DB	4,2	9	16,0	1,4	8,3
Bietenkoppenkuil sleufsilos BB	4,1	7	20,2	1,7	8,1
Bietenkoppenkuil IB	4,2	6	20,8	2,0	8,5

Bijlage 17. Melklijsten, afgesloten tussen 1 mei 1962 en 1 mei 1963

Naam koe	Leeftijd	Kg melk	% vet	Dagen	Kg melkvet	Kg melk per dag	gr. vet per dag
<u>Droge boerderij</u>							
Doortje	4,4	4 984	3,60	297	179	16,78	605
Gretha	6,2	5 439	3,68	299	200	18,19	670
Gerrie	5,9	4 128	3,44	252	142	16,38	564
Anna 35	2,2	3 627	3,75	310	136	11,70	439
Doortje 1	2,5	3 803	3,45	318	131	11,96	412
Klaske 1	2,7	3 082	4,09	321	126	9,60	393
Lies 16	2,5	3 297	3,58	292	118	11,29	405
Anna 34	10,3	3 557	3,13	273	111	13,03	409
Gem.	4,6	3 990	3,59	295	143	13,62	487
<u>Beregenings boerderij</u>							
Truus 7	5,-	3 541	3,73	281	132	12,60	470
Annie 3	3,3	4 495	3,59	282	161	15,94	572
Doortje 4	3,6	2 281	4,05	229	92	9,96	404
Flora	4,9	5 734	3,38	396	194	14,48	489
Kl. Hugo 39	7,1	4 352	3,68	327	160	13,31	486
Corrie 1	2,5	5 395	3,94	368	213	14,66	577
Cecilia 3	2,5	4 080	3,52	319	144	12,79	450
Cecilia 2	5,2	4 848	3,49	309	169	15,69	548
Gem.	4,2	4 346	3,67	314	158	13,63	499
<u>Infiltratie boerderij</u>							
Anna 19	12,8	5 023	4,01	330	201	15,22	610
Anna 40	8,4	4 681	3,64	328	170	14,27	520
Trina	2,9	3 216	3,57	306	115	10,51	375
Kl. Hugo 37	7,11	4 183	3,59	259	150	16,15	580
Marijke	4,3	5 200	3,63	287	189	18,12	658
Nella 1	2,10	3 630	3,76	310	136	11,71	441
Rena 1	7,10	5 471	3,28	322	179	16,99	557
Nelly	7,1	2 553	3,63	267	93	9,56	348
Roosje 7	2,3	3 430	4,12	297	141	11,55	476
Gem.	6,4	4 154	3,69	301	153	13,78	507
Totaal gem.	5,0	4 163	3,65	303	151	13,69	498

Bijlage 18. Graslandopbrengsten per gebruiksduurklasse in 1962

	Eerstejaars grasland		Tweedejaars grasland		Derdejaars grasland	
	Kg of w.d.	omgerek. grootvee-weidedagen	Kg of w.d.	omgerek. grootvee-weidedagen	Kg of w.d.	omgerek. grootvee-weidedagen
<u>DB</u> Melkkoeien	570	570	341	341	607	607
Pinken	153	92	414	248	136	82
Paard	50	50	50	50	50	50
Hooi	3 800	190	2 684	134		
Kuilvoer	12 000	200	3 000	50	21 000	350
Totaal		1 102		823		1 089
Per ha		787		588		778
Kg N per ha		316		291		295
<u>BB</u> Melkkoeien	616	616	620	620	454	454
Pinken	28	14	232	116	750	375
Hooi	5 000	250			1 505	75
Kuilvoer	11 000	183	18 000	300	3 000	50
Totaal		1 063		1 036		949
Per ha		760		740		678
Kg N per ha		344		335		252
<u>IB</u> Melkkoeien	916	916	608	608	104	104
Pinken			528	264	666	333
Hooi	1 960	98			4 025	201
Kuilvoer	19 500	325	21 000	350	6 500	108
Totaal		1 339		1 222		746
Per ha		956		873		533
Kg N per ha		361		332		262

NB Bij de omrekening op grootvee-weidedagen is een weidedag gelijkgesteld met 20 kg hooi of 60 kg kuilvoer.

Bijlage 19. Kosten grasland en voedergewassen in guldens

	DB	BB	IB
Graszaad 1,40 ha	142	140	140
Zaad stoppelknollen	15	15	15
bemesting grasland: N	1 241	1 263	1 284
P	247	247	247
K	180	180	226
overige meststoffen	69	69	69
Bemesting groenvoedergewassen	128	107	107
Bemesting bij inzaai grasland	38	38	38
Bemesting kalverweide	35	13	16
Totaal	2 095	2 072	2 142

Extra ruwvoerkosten in guldens

	DB	BB	IB
Maaikneuzen (loonwerk) + zand laden	347	319	383
hooi persen (loonwerk)	137	184	180
aangekochte maaikneuskuil van DB (18 ton); suikerbietenkoppenkuil van DB en IB (11 ton)	-	360	-
suikerbietenkoppen van eigen bedrijf	350	700	700
aankoop hooi van vliegveld	250	500	500
Totaal	1 084	2 283	1 763
Af: eindvoorraad 10 ton kuil en 5 ton hooi	275	275	275
Totaal extra ruwvoerkosten	809	2 008	1 488

Bijlage 20. Varkenshouderij, Saldoberekening + kengetallen

	DB	BB	IB
Aantal begin boekjaar	30	0	38
Aantal einde boekjaar	58	49	56
Aantal aangekocht	130	105	109
Aantal verkocht (incl. huissl.)	88	52	88
Gestorven	14	4	3
Gem. aanwezig	41	33	38
Waarde begin boekjaar totaal	4 000	0	4 700
Waarde einde boekjaar totaal	5 250	5 480	6 815
Waarde aangekocht totaal	6 482	5 423	5 358
Waarde verkocht totaal	16 506	9 939	15 145
Omzet en aanwas	11 274	9 996	11 902
Gem. waarde per varken:			
begin boekjaar	133	-	123
einde boekjaar	91	112	122
aangekocht	50	52	49
verkocht	187	191	171
Kg krachtvoer totaal	30 100	25 050	31 500
Gem. prijs krachtvoer per 100 kg	33,35	33,00	33,56
Totaal bedrag krachtvoer	10 037	8 257	10 571
Kg strooisel	3 900	3 450	3 900
Bedrag strooisel	273	242	273
Rente	231	137	288
Overige directe kosten	6	2	6
Directe kosten totaal	10 547	8 638	11 138
Opbrengst minus directe kosten totaal	727	1 358	764
Opbrengst minus directe kosten gem. per varken per jaar	18	41	21
Opbrengst in gld per f 100,- voerkosten	109	118	110

Bijlage 21. Kippenhouderij. Saldoberekening en kengetallen.

	DB	BB	IB
Aantal hennen begin boekjaar	146	206	178
Aantal hennen einde boekjaar	218	185	220
Gem. aantal aanwezige legkippen	248	235	245
Aantal aangekochte hennen	350	350	350
Aantal verkocht	228	331	221
Aantal gestorven	50	60	87
Waarde begin boekjaar	438	618	534
Waarde einde boekjaar	654	555	660
Waarde aangekocht	2 048	2 048	2 048
Waarde verkocht	613	797	555
Omzet en aanwas	- 1 219	- 1 314	- 1 367
Aantal verkochte eieren	54 690	52 856	46 750
Gebruik in gezin	1 669	2 013	1 308
Totaal aantal eieren	56 359	54 869	48 058
Gem. prijs per 100 eieren	11,60	10,84	11,34
Totale opbrengst eieren	6 512	5 901	5 409
Opbrengst eieren + omzet en aanwas	5 293	4 587	4 042
Voederkosten	3 780	3 557	3 770
Stro	78	32	28
Rente	55	55	54
Overige directe kosten	138	145	130
Totaal directe kosten	4 051	3 739	3 982
Saldo opbrengst minus directe kosten	1 242	798	60
Saldo per gem. aanwezige legkip	5,01	3,39	0,25
Opbrengst in gld per f 100,- voederkosten	138	125	107
Aantal eieren per gem. aanwezige legkip	227	233	196

Bijlage 22. Berekening arbeidskosten

Loon bedrijfsleider en assistenten	f 17 042,18
Emolumenten bedrijfsleider + assistenten	" 900,-
Loon vast personeel	" 8 597,08

Totaal loon

f 26 539,26

A.O.W. en Loonbelasting	f 3 993,06
Pensioenfonds	" 3 695,78
Sociale Verzekeringen	" 4 970,91
Rentezegels	" 99,-

Totaal Sociale Lasten

" 12 758,75

Totaal loon + Sociale Lasten
Terugontvangen ziekengeld

f 39 298,01
" 726,46

Totaal arbeidskosten

f 39 571,55
=====

Bedrijfsleiding 1 167 uren à f 3,50
Arbeidskosten praktijk
Aantal gewerkte uren
Arbeidskosten per uur

f 4 085,-
f 35 486,55
11 975
f 2,96

Verdeling arbeidskosten

	Manuren	Guldens
DB	3 648	10 812
BB	4 427	13 117
IB	3 900	11 558
	<u>11 975</u>	<u>35 487</u>
Bedrijfsleiding	1 167	4 085
Totaal	<u>13 142</u>	<u>39 572</u>

Bijlage 23. Werktuigeninventaris (excl. trekker + bovengrondse regeninstallatie)

	Jaar van aankoop	Aankoop- waarde		Jaar van aankoop	Aankoop- waarde
Wagen A.I. 2 ton	57/58	1 548	Transport		26 658
Wagen A.I. 4½ ton	57/58	1 730	Knollenplukmachine	59/60	600
Fietswagentjes (3 stuks)	60/61	390	Zuigleiding - gierberegening	59/60	174
Kruiwagens (3 stuks)	58/59	356	Zelfbinder (3-doeks)	57/58	3 855
Stoppelploeg 4-schaar	57/58	345	Rugsproeier	58/59	218
Ploeg "Goudland"	59/60	930	Ruiterdrager	58/59	130
Ondergronder	57/58	205	Erwtenmaaigarnituur	58/59	120
Schijvenegge	58/59	1 070	Aardappelrooier	58/59	3 485
Cambridgerol	57/58	572	Aardappelsorteerder	58/59	365
Cultivator 11-tands	57/58	310	Bielenlichter (Weha)	59/60	200
Vorentrekker	58/59	530	Zeeband aardappelrooier	60/61	380
Akkeregge 25-tands	57/58	158	Regenmeter	57/58	97
Onkruidegge	59/60	203	Bascule	57/58	98
Kunstmeststrooier (schotel)	57/58	1 380	Paardetuig	57/58	115
Kunstmeststrooier	61/62	450	Boormachine	58/59	135
Mestverspreider	58/59	3 230	Vochtbepalingsapparaat	59/60	198
Zaaimachine + rollen	57/58	1 280	Vogelverschrikker	59/60	100
Gierpomp + motor	58/59	463	Dekklee	60/61	167
Giervat + onderstel	58/59	430	Tank	57/58	265
Weidesleep	58/59	190	Zuurmengpomp	58/59	41
Weidepompen (5 stuks)	58/59	1 041	Oliekachel	61/62	107
Weidepomp	60/61	182	Weideapparaat + aansl.	62/63	191
Maeibalk	58/59	875	Totaal		37 699
Motormaaier	59/60	578			=====
Melkmachine I	58/59	1 700			
Melkapparaat	58/59	485	Afschrijving 10 %		3 770
Melkmachine II	58/59	1 082			
Melkinstallatie zomerstal	59/60	1 765	Rente 5 % van 60 %		1 131
Melkmachine III	59/60	1 136			
Opzetstukken silo	58/59	438			
Sleufsilos	60/61	900			
Veescheerapparaat	58/59	135			
Veestofzuiger	58/59	356			
Veescheerapparaat	60/61	215			
Transporteren		26 658			

Bijlage 24. Werktuigkosten (excl. afrastering, trekker + regeninstallatie)

Afschrijving 10 % van f 37 699,-	f 3 770,-
Rente 5 % van 60 % van f 37 699,-	" 1 131,-
Onderhoud werktuigen + aankoop klein gereedschap	" 1 798,-
Verlies werktuigen bij verkoop	" 535,-
Afschrijving van klein gereedschap (eerste aanschaf)	" 335,-
Werktuigkosten totaal	f 7 682,-
Per boerderij	f 2 561,-

Pacht

Bruto pacht (zie verslag boekhoudbureau)	f 12 020,-
Af: Huurwaarde 3 woningen	f 1 545,-
Huur kantoor (naar onderzoekkosten)	" 200,-
Rente + afschrijving infiltratie	" 1 581,-
Ondergrondse leiding beregening	" 514,-
	" 3 840,-
Netto pacht	f 8 180,-

Verdeling pacht:	DB	f 2 594,-
	BB	f 2 793,-
	IB	f 2 793,-

Bijlage 25. Berekening trekkerkosten

Afschrijving	f 1 300,-
Rente 5 % van (8800 - 4900): 2	" 343,-
Rente en afschrijving kooiwielen en kap	" 83,-
Brandstof, gasolie 4043 liter	" 537,-
Smeermiddelen	" 156,-
Verzekering	" 52,-
Reparaties en onderdelen	" 113,-
Trekkerkosten excl. arbeidskosten verzorging	f 2 584,-
Arbeidskosten verzorging ca. 150 manuren	" 427,-
Totaal trekkerkosten inclusief verzorging	f 3 011,-
Aantal draai-uren	f 1 235,-

Trekkerkosten per uur:	
exclusief verzorging	f 2,09
inclusief verzorging	f 2,44

Verdeling trekkerkosten (à f 2,09 per uur)

	uren	kosten in gld
DB	393	823
BB	422	882
IB	420	879
	1 235	2 584
	=====	=====

Bijlage 26. Berekening paardekosten

Hooi en kuilvoer uit eigen bedrijf	f 32,-
Aardappelen	" 23,-
Weidegeld eigen bedrijf	" 150,-
Strooisel en voerstro	" 38,-
Kosten smid, etc.	" 53,-
Rente	" 65,-
Paardekosten, exclusief arbeidskosten verzorging	f 361,-
Verzorgingskosten	" 120,-
Totaal paardekosten, inclusief verzorging	f 481,-

Aantal gewerkte uren	300
Paardekosten per uur:	
inclusief verzorgingskosten	1,60
exclusief verzorgingskosten	1,20

Verdeling paardekosten (à f 1,20 per uur)

	uren	kosten in gld
DB	74	190
BB	120	146
IB	106	125
Totaal	300	367
	===	===

Bijlage 27. Kosten berekening en infiltratie

<u>Berekening</u>	Kosten per jaar
1. 670 m ondergrondse leiding : f 6 426,30 Afschrijving 5 %, rente 5 % van 60 %	f 514,-
2. Pompaggregaat f 3 121,24 Afschrijving 10 %, rente 5 % van 60 %	" 404,-
3. 330 m verplaatsbare leiding, 14 sproeiers en hulpstukken f 3 709,80 Afschrijving 10 %, rente 5 % van 60 %	" 482,-
Totaal investering kosten f 13 257,-	f 1 400,-
Kosten elektrische stroom	" 98,-
Exploitatiekosten 1962	f 1 498,-
Investering per ha f 1 096,- kosten per ha	f 123,- =====

Infiltratie

1. Egalisatie van 5,60 ha f 7 005,90 Afschrijving 2 %, rente 5 % van 60 %	f 350,-
2. Aanleg sloten en kunstwerken f 6 974,- Afschrijving 2 %, rente 5 % van 60 %	" 349,-
3. Aanleg infiltratiesysteem 7 500 m drainsleuf graven-dichten, turf- molm, buizen, kruisstukken, inlaat- puntjes enz. f 10 765,- Afschrijving 3 %, rente 5 % van 60 %	" 646,-
4. Uitbreiding infiltratie in 1960 f 3 936,12 Afschrijving 3 %, rente 5 % van 60 %	" 236,-
Totaal investering f 28 681,-	kosten f 1 581,-
Investering per ha f 2 332,-	kosten per ha f 129,- =====

Bijlage 28. Aantal manuren per bedrijf en per bedrijfsonderdeel

	DB	BB	IB	Totaal
Aardappelen	218	240	284	742
Suikerbieten	207	486	478	1 171
Rogge	212	122	119	453
Haver	46	20	23	89
Gerst	28	44	41	113
Graslandverzorging	126	160	117	403
Voederwinning grasland	132	132	112	376
Voedergewassen	19	22	20	61
Grondbewerking	92	96	85	273
Rundvee	1 497	2 060	1 698	5 255
Varkens	257	205	188	650
Kippen	308	287	240	835
Melkstal bouwen	60	70	-	130
Tarwe	4	5	5	14
Berekening	-	68	-	68
Infiltratie	-	-	110	110
Algemeen boerderij	212	181	150	543
Sub-totaal	3 418	4 198	3 670	11 286
Waarnemingen				33
Bedrijfsleiding				1 134
Verzorging paard			38	
Werktuigen			364	
Werk bij derden			102	
Diversen bedrijf			185	
Totaal algemeen bedrijf				689
Totaal manuren				13 142